№ 81 (4026)

16 кастрычніка 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Ідзе падпіска на «Народную Волю» на лістапад-снежань і першую палову 2016 года.

І зноў, як у савецкія часы, «вялікі хурал»: чакаецца пяты так званы Усебеларускі народны сход. Каб падняць заробкі да абяцаных 1000 долараў, чатырох сходаў аказалася мала...

ДЭЖАВЮ

Зноў паабяцаюць высокія зарплаты?

Усебеларускі народны сход усё ж пройдзе ў Мінску, паведаміў старшыня Савета Рэспублікі **Міхаіл Мясніковіч**, выступаючы на сесіі палаты. Праўда, канкрэтную дату мерапрыемства ён не агучыў.

Мясніковіч паведаміў, што цяпер на завяршальнай стадыі знаходзіцца падрыхтоўка прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця, рэспубліканскага бюджэту і асноўных напрамкаў грашова-крэдытнай палітыкі на 2016 год, а таксама праекта праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на чарговую пяцігодку. Паводле слоў Мясніковіча, А.Лукашэнка прыняў рашэнне правесці 20 кастрычніка спецыяльнае пасяджэнне і разгледзець «падыходы да 2016 года і адказнасць кадраў па выкананні сацыяльна-эканамічных задач, якія стаяць перад краінай».

Як вядома, Усебеларускі народны сход праводзіўся ў краіне ў 1996, 2001, 2006 і 2010 гадах і заўсёды напярэдадні або падчас важных палітычных кампаній (рэферэндуму і прэзідэнцкіх выбараў). У гэтым годзе ўпершыню перад прэзідэнцкімі выбарамі сход не праводзіўся, на што звярталі ўвагу многія эксперты. Магчыма, таму, што многія з тых планаў, якія акрэсліваліся, і блізка не ажыццёўлены і гаварыць пра гэта з высокіх трыбун не хацелася. Што тычыцца заробкаў, дык тут і ўвогуле ўлады селі ў лужу. 6 снежня 2010 года на Усебеларускім народным сходзе Лукашэнка заяўляў, што к 2015 году сярэдняя зарплата па краіне павінна скласці каля тысячы долараў у эквіваленце, а сёння не маем і 500!

Ігар ЗАЛЕСКІ.

«Памер заработнай платы ў Беларусі к 2015 году павінен наблізіцца да тысячы долараў у эквіваленце...» За гэта яны галасавалі на IV Усебеларускім народным сходзе. За што будуць галасаваць цяпер?

ПАЛІТКУХНЯ

Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА:

«Неабходна падчас парламенцкай кампаніі ў 2016 годзе правесці нешта падобнае на выбары»

Прадстаўнікі дзевяці палітычных партый і рухаў у першым чытанні абмеркавалі тэкст агульнай заявы аб неабходнасці змен у выбарчым заканадаўстве і правапрымяняльнай практыцы.

На сайце Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) інфармацыя пра гэта выйшла пад назвай "Беларусь: апазіцыя аб'ядноўваецца". Ці не занадта гучна сказана – "аб'ядноўваецца"?

– Я лічу, што па гэтым канкрэтным пытанні апазіцыя і на самай справе знайшла паразуменне, – кажа лідар АГП **Анатоль Лябедзька.** – Дзевяць структур бралі ўдзел у абмеркаванні вынікаў выбарчай кампаніі і таго, што рабіць далей. Наша пасланне заключаецца ў тым, што трэба пашыраць прастору і змяняць выбарчае заканадаўства. Калі ўлада сапраўды жадае перамен у краіне, пра што заяўляе, а Еўропа лічыць, што гэта варта ўвагі, то трэба рэальна змяняць сітуацыю. Неабходна падчас парламенцкай кампаніі ў 2016 годзе правесці нешта падобнае на выбары. Мы выпрацавалі пазіцыю па зменах у заканадаўстве, каб больш-менш гарантаваць людзям, што іх галасы будуць лічыць. Гэта будзе наш зварот да грамадзян краіны і міжнароднай супольнасці.

– Якія структуры бралі ўдзел у абмеркаванні заявы?

– Наша партыя, аргкаміты па стварэнні партый БХД, жаночай партыі "Надзея", Беларускай партыі працоўных, незарэгістраваны рух Някляева, сацыял-дэмакраты Статкевіча і Вештард, Беларуская партыя "Зялёныя" і Беларуская партыя левых "Справядлівы свет". Яшчэ спадзяёмся, што да нас далучацца Партыя БНФ і рух "За Свабоду". А вось з рухам "Гавары праўду!" сталых камунікацый няма...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЭКАНОМІКА

Беларусь просіць у МВФ незвычайны крэдыт

У лістападзе Беларусь наведае місія Міжнароднага валютнага фонду. Міністр фінансаў **Уладзімір Амарын** распавёў журналістам, што Беларусь просіць у МВФ незвычайны крэдыт памерам 3 мільярды долараў. Гэта тая сума, якую можа выдзеліць МВФ, зыходзячы з квотнага прынцыпу. Гэтым разам фармат крэдыту не стэнд-бай, а так званы пашыраны фармат.

Журналісты папрасілі ўдакладніць, чым адрозніваюцца гэтыя фарматы. Амарын патлумачыў, што крэдыт у пашыраным фармаце прадугледжвае абавязковыя структурныя рэформы беларускай эканомікі. І, паводле яго слоў, праект гэтых рэформаў ужо перададзены для азнаямлення экспертам Міжнароднага валютнага фонду. Але ці будзе дадзены дакумент адкрыты для вольнага доступу? Міністр сказаў, што ў гэтым ён не ўпэўнены.

Амарын нагадаў, што Беларусь за 9 месяцаў 2015 года выплаціла па знешніх даўгах каля трох мільярдаў долараў і да канца года застаецца выплаціць менш як адзін мільярд.

ДАРЭЧЫ

З аглядкай на кошт нафты

Уладзімір Амарын паведаміў таксама, што ўжо падрыхтаваны праект бюджэту краіны на 2016 год. Ён звярстаны з прафіцытам бюджэту ў памеры 2% ВУП. Разлікі зыходзілі з таго, што ў наступным годзе адзін барэль нафты будзе каштаваць у сярэднім 57 амерыканскіх долараў.

РЭАКЦЫЯ

Міклаш ХАРАШЦІ,
спецдакладчык ААН, пра выбары ў Беларусі:

«Несвабодныя, несумленныя, але без насілля»

«Выбарчы працэс быў зрэжысіраваны, а вынік – прадвызначаны», – заявіў спецдакладчык ААН па сітуацыі ў Беларусі **Міклаш Харашці**, каментуючы прэзідэнцкія выбары, якія прайшлі 11 кастрычніка. Тэкст заявы апублікаваны на сайце ўпраўлення Вярхоўнага камісара ААН па правах чалавека.

Харашці адзначыў, што акцыі супраць фальсіфікацыі вынікаў выбараў не разганяліся з прымяненнем сілы, але пры гэтым выказаў шкадаванне аб тым, што не было ніякага прагрэсу ў забеспячэнні права беларусаў на сумленныя і адкрытыя выбары.

Міклаш Харашці падкрэслівае, што ні міжнародныя, ні мясцовыя назіральнікі не змаглі праверыць дакладнасць афіцыйных паведамленняў аб яўцы выбаршчыкаў у 86% і аб амаль 84% галасоў, аддадзеных за дзейнага прэзідэнта. *«Такія высокія працэнты не фіксаваліся на выбарах у Еўропе з часоў распаду Савецкага Саюза,* – гаворыцца ў заяве. – *Дакументы назіральнікаў паказваюць, што нават галасаванне на закрытых участках і датэрміновае галасаванне не змаглі забяспечыць такіх лічбаў».*

Харашці таксама звярнуў увагу на вялікую колькасць паведамленняў аб парушэннях у дзень выбараў, у тым ліку аб выдачы бюлетэняў без пашпартоў, галасаванні ад імя іншых людзей, «каруселях» выбаршчыкаў, укідванні бюлетэняў.

Спецдакладчык адзначыў, што ў 2013 годзе ў сваім дакладзе для Генеральнай асамблеі ААН аб выкананні правоў чалавека ў Беларусі падчас выбараў ён зрабіў шэраг рэкамендацый, але да іх урад Беларусі не прыслухаўся. У прыватнасці, Харашці ўказаў на адсутнасць незалежных выбарчых камісій з плюралістычным складам, а таксама на адсутнасць дэбатаў усіх кандыдатаў у прэзідэнты, бо беларускія тэлеканалы кантралююцца дзяржавай.

Акрамя таго, Харашці звярнуў увагу на атмасферу запалохвання падчас выбарчай кампаніі, у тым ліку шляхам пагроз аб прыцягненні да крымінальнай адказнасці за заклікі да байкоту. Як адзначаецца ў заяве, хоць палітзняволеныя і былі вызваленыя напярэдадні выбараў, іх так і не аднавілі ў грамадзянскіх і палітычных правах.

Спецдакладчык вітае той факт, што сёлетнія выбары ў Беларусі абышліся без насілля, але абяцае ўважліва сачыць за тым, што зробяць улады з удзельнікамі пратэстаў пасля выбараў.

Каментуючы намеры ЕС прыпыніць санкцыі адносна Беларусі на чатыры месяцы, Харашці адзначыў, што гэта *"цудоўная магчымасць для рэформаў у галіне правоў чалавека з мэтай прывядзення яе ў адпаведнасць з міжнароднымі абавязацельствамі* (Беларусі. – ***БелаПАН.***) *і патрэбамі грамадзян».*

Сярод рэкамендацый па паляпшэнні сітуацыі ў краіне Міклаш Харашці называе ліквідацыю дазвольнага прынцыпу правядзення мітынгаў, адмену артыкула 193.1 Крымінальнага кодэкса (удзел у дзейнасці незарэгістраванай арганізацыі), правядзенне рэформаў у сферы выбарчага заканадаўства і дзейнасці СМІ, забеспячэнне незалежнасці суддзяў, увядзенне мараторыя на смяротную кару.

Таццяна КАРАВЯНКОВА.

(БелаПАН.)

ТЫМ ЧАСАМ

Беларусь чакае поўнай адмены санкцый

Пра гэта заявіў прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў **Дзмітрый Міронччык** на брыфінгу ў Мінску.

«Наша пазіцыя па тэме антыбеларускіх санкцый вядомая: яны паказалі сваю неэфектыўнасць і бесперспектыўнасць. Чакаем іх поўнай адмены і спадзяёмся, што гэта адбудзецца як мага хутчэй», – заявіў Міронччык.

Як вядома, 12 кастрычніка міністры замежных спраў краін Еўрасаюза на пасяджэнні Савета ЕС дамовіліся аб прыпыненні на чатыры месяцы санкцый адносна Беларусі, аднак афіцыйнае рашэнне па гэтым пытанні павінна быць прынята да канца кастрычніка.

Пад візавыя і фінансавыя санкцыі Еўрасаюза трапляюць прыкладна 20 прадпрыемстваў і 175 беларускіх грамадзян, якіх ЕС абвінавачвае ў парушэнні правоў чалавека і фінансаванні беларускага рэжыму.

УЧОРА

Каб не залежаць ад расійскага газу...

Літва, Польшча і Еўракамісія (ЕК) 15 кастрычніка падпісалі дамову пра фінансаванне праекта газаправода паміж Літвой і Польшчай (GIPL). Кіраўнік Еўракамісіі **Жан-Клод Юнкер** адзначыў, што газаправод паміж Літвой і Польшчай з'яўляецца першым інфраструктурным праектам, які злучыць краіны Балтыі з рынкамі Заходняй Еўропы.

"Вы зрабілі больш, чым проста злучылі газаправоды, вы зрабілі больш, чым проста злучылі дзве краіны. Вы паклалі канец энергетычнай ізаляцыі краін Балтыі, вы паклалі канец працяглай залежнасці краін ад адзінага пастаўшчыка, злучылі ўвесь рэгіён з астатняй Еўропай», – сказаў учора на прэс-канферэнцыі ў Брусэлі кіраўнік ЕК Жан Клод Юнкер, звяртаючыся да прэзідэнта Літвы і прэм'ера Польшчы.

Паводле слоў Жана Клода Юнкера, інвестыцыі Еўрасаюза (ЕС) у гэты праект – самыя вялікія інвестыцыі такога роду ў гісторыі ЕС.

На праект коштам 555 млн еўра ЕК выдзяляе 295 млн еўра з Фонду CEF Еўрасаюза, а яшчэ 10 млн еўра будзе выдзелена на даследаванні.

Важны для Літвы і ўсяго ЕС праект дасць магчымасць рэалізаваць ідэю энергетычнага саюза і вырашыць праблему залежнасці Балтыйскіх краін ад расійскага газу.

СІТУАЦЫЯ

Мінскія ўлады адступаюць?

Апошнім часам дзякуючы супольным намаганням гараджан сталічныя ўлады вымушаны адмаўляцца ад сваіх планаў ушчыльнення забудовы горада. Цяпер нават уносяцца карэктывы ў Генеральны план Мінска. Праўда, пакуль не вядома, ці зменіць гэта сітуацыю і ў які бок. Між тым толькі сёлета жыхары Чыжоўкі "адбіліся" ад будаўніцтва жылых дамоў на месцы зоны адпачынку, жыхары вуліцы Гарадскі Вал атрымалі перадышку ў змаганні за маленькі лапік зямлі, на якім улады планавалі пабудаваць чарговы гатэль з казіно.

Святкуюць перамогу жыхары дамоў ля чыгуначнага вакзала, якія ў народзе называюць "парадпай брамай" беларускай сталіцы. Яны дабіліся адмены будаўніцтва шматпавярховікаў у сваім двары. Але на гэтай тэрыторыі ў межах вуліц Кірава, Свярдлова, Ульянаўскай і Бабруйскай размяшчаюцца гаражны кааператыў і былы будынак дзіцячага садка, які знаходзіцца ў дзяржаўнай уласнасці. У 1990-х садок закрылі і перапрафілявалі ў падраздзяленне Міністэрства ўнутраных спраў і Следчага камітэта. Цяпер будынак не выкарыстоўваецца. Не выключана, што там будзе філіял гімназіі №75, прынамсі пачатковыя класы. Але яснасці няма, жыхары гадаюць, што будзе ў іх двары – гімназія, школа боксу ці ўсё ж такі шматпавярховікі?

Справа ў тым, што кадастравы кошт гэтай зямлі тры з паловай мільёны долараў. Забудоўшчыку ж яна дасталася ўсяго за 280 тысяч долараў. Як такое магло адбыцца, калі ў тым раёне толькі адна добрая кватэра каштуе столькі ж?

Любоў ЛУНЁВА.

СЛЫШАЛИ?

Как «прорусский Гигин» ставил на место россиян...

На днях в Посольстве Беларуси в России состоялся экспертный видеомост Москва–Минск на тему «Перспективы белорусско-российских отношений в контексте президентских выборов в Республике Беларусь». Для прессы этот видеомост был закрыт. Видимо, чтобы поговорить откровеннее. С белорусской стороны принимали участие ***Вадим Гигин, Юрий Шевцов, Сергей Кизима и Александр Шпаковский***

После мероприятия российский политолог ***Олег Неменский*** *в своем блоге обвинил своих белорусских коллег, с которыми вел дискуссию, в шовинизме и ненависти к "русскому миру".*

"...с белорусской стороны шел шквал претензий и наездов. Очевидно, такова была задумка. Но смысл странный, – *написал Неменский.* – Нас, российских экспертов, обвиняли в том, что у нас издают книжки их оппозиционеры, выступают на телевидении плохо относящиеся к Лукашенко политологи и общественные деятели, все больше появляется «русской националистической критики» Белоруссии и т.д. Особенно разошелся прежде вроде как умеренно прорусский Гигин, который просто кричал, перебивал, оскорблял, возмущался и т.д. Никак не ожидал от него столь базарного поведения.

Но главное, что объединяло белорусских экспертов, – это ненависть к Русскому миру. Очевидно, с того момента, как Лукашенко объявил ему войну, эксперты выстроились в ряды. Особенно позабавила ультрарусофобская речь Кизимы, который очень боится «русификации Белоруссии» и даже поставил условие: если вы хотите интегрироваться с Белоруссией, то должны отказаться от русского патриотизма. Такой вот шантаж: либо вы себя убиваете, либо мы от вас отворачиваемся. «Что для вас важнее: интеграция или идеология?» Самое интересное, что лукашенковские эксперты действительно думают, что могут ставить России такие условия. Примечательно, что те изменения, которые произошли в России весной прошлого года, настолько пугают официально-белорусскую сторону, что она даже не пытается найти какой-то свой модус вивенди с нынешней Россией. Она просто в истерике и требует все отменить. Как очень точно сказал один из российских экспертов: они хотят интегрироваться только со слабой и забывшей себя Россией».

СОБЫТИЕ ДНЯ

«Стулья везде одинаковые, а вот люди – разные...»

Сегодня, 16 октября, во Дворце Республики состоится торжественное закрытие 79-й Генеральной ассамблеи Международной электротехнической комиссии. Несмотря на то, что так называемая техническая Олимпиада проходит в Минске впервые, делегаты МЭК называли ее грандиозной по размаху и остались впечатлены организацией большинства мероприятий.

Участники Генассамблеи МЭК с удовольствием надели белорусские вышиванки.

Новые традиции

На крупнейший технический и бизнес-форум со всего мира съехалось больше 1000 делегатов, представляющих ведущие мировые компании в области электрических, электронных и смежных технологий, международные и научные организации в сфере технического регулирования и стандартизации. За время работы ассамблеи состоялось больше 200 заседаний. Времени на передых было немного: работать начинали с самого утра и заканчивали поздним вечером.

«Впервые на Генассамблее МЭК звучала белорусская речь, – с гордостью рассказывает начальник отделения стандартизации ОАО «Беллис» **Олег Голенко**. – *За несколько месяцев до начала работы ассамблеи мы записали приветственное слово выходца из Беларуси, ученого с мировым именем* ***Бориса Кита****, которому сейчас 105 лет. В свое время Борис Кит руководил техническим комитетом МЭК. Было заметно, что на многих его появление в зале, пусть даже и с экрана, произвело серьезное впечатление...»*

Премьер-министр Андрей Кобяков на открытие Генассамблеи пришел не в вышиванке, а в галстуке, но все равно произвел впечатление на иностранцев.

Большинство иностранных делегатов пришли на открытие Генассамблеи МЭК в... белорусских вышиванках. Пакет с вышиванкой от организаторов получил каждый участник Генассамблеи. В вышиванках были даже переводчики и волонтеры, которые помогали организаторам форума. Некоторые участники ассамблеи настолько прониклись белорусским духом, что даже пытались выучить какие-то слова по-белорусски.

Специально для Генассамблеи МЭК белорусские мастера художественной ковки сделали огромный ключ, который стал эмблемой МЭК.

Для тех, кто не в теме

МЭК является организацией по стандартизации, которая определяет техническую политику, разрабатывает и публикует международные стандарты в сфере электротехники, электроники, информационно-коммуникационных технологий, энергоэффективности и возобновляемых источников энергии.

Беларусь является полноправным членом МЭК с 1993 года.

«Принимать Генассамблею – это очень почетная миссия, которая предоставляет большие возможности для страны, – отмечает генеральный секретарь МЭК **Франс Вресвик**. – *На этот форум приезжает очень много экспертов, и у белорусов есть шанс перенять их уникальный опыт работы. Кроме того, будут разработаны новые стандарты для технической продукции. Они помогут белорусской промышленности, повысят экспортный потенциал страны».*

«Можно сказать, что мы заложили новую традицию, – объясняет **Олег Голенко**. – *Этот ключ выкован в трех экземплярах и имеет свое предназначение и соответствующую гравировку. В качестве основания ключа выбран фрагмент узора «Слуцкого пояса», статусного аксессуара мужского костюма средневекового государства XVI–XVIII веков, расположенного на территории современной Беларуси. Изображение национального узора стилизовано под топологию печатной платы радиотехнического устройства. Сердцевиной ключа является эмблема МЭК. В целом художественное содержание эмблемы символизирует историческую миссию МЭК, которая заключается в преодолении барьеров в международной торговле путем создания благоприятных условий для научно-технического прогресса и инновационного развития в мире».*

Один экземпляр ключа будет храниться в национальном комитете Международной электротехнической комиссии Беларуси, второй – в штаб-квартире Международной электротехнической комиссии в Женеве, третий является переходящим символом преемственности и открытости между членами комиссии и передается страной-хозяйкой стране, принимающей Генеральную ассамблею Международной электротехнической комиссии в следующем году.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Некоторые участники Генассамблеи МЭК поделились с «Народной Волей» своими впечатлениями от мероприятия

Тот самый кованый ключ, сделанный белорусскими мастерами и ставший символом минской Генассамблеи МЭК.

Капхонг ЧОЙ, президент Корейского центра испытаний и сертификации «КТС»:

– Я в Беларуси уже второй раз, впервые приехал сюда в марте. Но и за этот короткий промежуток времени, что здесь провел, трудно было не заметить большое количество корейских машин на белорусских дорогах. Это и неудивительно, так как мы на пятом месте по экспорту автомобилей в мире и качество корейской продукции очень хорошее. Впрочем, влияние Кореи заметно не только по авто. Например, молодежь всего мира (и белорусская в том числе) сейчас увлечена кей-поп-мьюзик, пытаются подражать и копировать этот стиль. Так что корейская культура сегодня широко распространена.

Я был рад услышать национальную белорусскую музыку. На концерте, посвященном церемонии открытия, звучали традиционные белорусские песни, почти все гости были одеты в вышиванки. Кстати, большое спасибо кампании «Беллис», которая все это придумала и организовала. Это был очень мощный ход, моментально объединивший около 1000 человек. Все делегаты, с которыми я потом это обсуждал, отмечают, что мероприятие организовано с большим размахом, все очень щедро и продумано до мелочей.

Что касается перспективного сотрудничества с Беларусью, то в Корее большое внимание уделяется вопросам энергоэффективности и энергосбережения (они были вынесены и на обсуждение в рамках Генассамблеи). И уже в этом году мы намерены пригласить некоторых белорусских ученых в Корею: они пройдут специальный тренинг, наши специалисты поделятся национальным опытом в этой сфере и продемонстрируют схемы проведения тестов для электрического оборудования. Полагаю, в дальнейшем наше сотрудничество будет только развиваться.

Тошиюки КАДЖИЯ, топ-менеджер кампании «Панасоник», Япония:

– Меня очень впечатлила церемония открытия, особенно речь премьер-министра. Стоит отметить, что все происходило на самом высшем государственном уровне, на церемонии открытия присутствовало немало чиновников и бизнесменов. Такое внимание приятно удивило...

Питер СЁРНХЕР, генеральный директор THUBA, Швейцария:

– Конечно, когда речь заходит об отношениях Беларуси и Европы, первым делом говорят о президенте и правительстве. Чего я ждал, когда ехал сюда? Вообще, объективной информации о Беларуси практически нет. Все слышали о президенте Лукашенко, но мало кто говорит о том, какие здесь люди. Когда я сюда приехал, увидел очень много дружелюбных людей, отличный сервис, и еще раз убедился, что страну определяют не только чиновники, а в первую очередь народ.

Организация самого мероприятия превосходная. И теперь я буду всем своим друзьям и знакомым рассказывать о том, какая прекрасная страна Беларусь. Честно говоря, я уже отправил несколько емейлов друзьям, в которых сообщил об этом.

Еще я и мои коллеги приятно удивлены ресторанами – начиная от еды и заканчивая сервисом. В Европе иногда нужно далеко ехать, чтобы получить такой уровень питания и сервиса. Ну и для нас, конечно, здесь все очень дешево.

Если говорить конкретно о наших технических заседаниях, которые здесь являлись нашей основной работой, то я могу отметить отличную организацию – все продумано до мелочей. Следующая Генассамблея МЭК состоится в Германии. И я думаю: сумеет ли Германия превзойти белорусский уровень организации технического форума?..

Есть только один большой минус: расписание работы ассамблеи составлено настолько плотно, что у нас абсолютно нет времени поближе познакомиться со страной, а мы уезжаем уже в субботу...

Герхард ШВАРЦ, член рабочей группы и технического комитета МЭК по взрывозащите, Германия:

– Я участвую в разработке стандартов уже 25 лет. Появляются новая техника, новые разработки, и нужно, чтобы стандарты учитывали все эти нововведения. Это нескончаемый процесс – производство продукции и разработка стандартов.

Германия далеко ушла в вопросе энергоэффективности. Но нельзя сказать, что немцы лучшие. От немцев просто этого требуют обстоятельства, время. Из-за того, что высокая стоимость энергопотребления и холодная зима, ты строишь дом и делаешь это таким образом, чтобы максимально сократить энергозатраты. Это как идти вверх по лестнице: тяжело, но приходится. По поводу того, можем ли мы передать свой опыт Беларуси, я думаю, что мы должны учиться друг у друга. Например, мне кажется, не мешало бы привезти сюда наших людей, чтобы они поучились у белорусов дружелюбности. Стандартизация, энергоэффективность – это, конечно, все очень важно. Но еще важнее те чувства, которые у нас вызывают белорусы. Понимаете, комнаты для форумов и встреч во всем мире примерно одинаковые. И стулья одни и те же, и проекторы, и трибуны. А вот люди и микроклимат – разные. За эти дни я встретил здесь столько хороших людей и получил столько приятных эмоций, что и уезжать не хочется...

ЦИТАТНИК

«Энергоэффективность – не постоянная характеристика, как, например, электробезопасность. С энергоэффективностью все совсем по-другому. Сегодняшние передовые энергоэффективные продукты уже не могут быть такими завтра».

«Любые стандарты являются бесполезными, если не используется».

Тошиюки Каджия, топ-менеджер Panasonic.

«Позавчера руководство МЭК решило создать системный комитет по «умным городам». Люди отличаются друг от друга. И города тоже: политика, ситуация или потребности везде разные. Нужно с уважением относиться друг к другу и понимать, что один универсальный стандарт или одна норма, покрывающая все страны, просто не имеет смысла.

У всех городов разные потребности, но есть три главные. Экономическая устойчивость, социальная (включает качество жизни, деловую среду), а также устойчивость окружающей среды (это означает меньшее использование невозобновляемых источников энергии). В развивающихся странах, где меньше средств и меньше ноу-хау, гораздо сложнее выстраивать умные города. Поэтому мы должны обмениваться лучшими практиками с учетом ограниченности экономических и людских ресурсов. Обмен опытом очень важен».

Фумио Уэно, топ-менеджер корпорации Toshiba.

ОФИЦИАЛЬНО

«Если мы потеряем месяц, то промышленность – годы!»

О результатах работы Генассамблеи МЭК в Минске «Народной Воле» рассказал ведущий инженер ОАО «Испытания и сертификация бытовой и промышленной продукции «Беллис» ***Александр Петрусевич****.*

– ***Во-первых,*** «Беллис» подписал новое соглашение о сотрудничестве с Корейским центром испытаний и сертификации «КТС» в области укрепления программы обучения технических экспертов и инженеров корейских и белорусских промышленных предприятий и организаций, – *говорит Александр Валерьевич.* – ***Во-вторых,*** мы впервые увидели статистику по гармонизации национальных стандартов наших основных экономических партнеров с международными стандартами МЭК в области безопасности, измерения и расчета параметров электропотребляющей продукции. Эта информация крайне важна для Беларуси. Благодаря ей становятся понятны причины возникновения проблем по реализации ряда знаковых инвестиционных проектов. В этой связи оценка уровня гармонизации стандартов должна стать одним из критериев, которые помогут понять источники рисков и своевременно предупреждать их.

Очевидным является необходимость активизации работ в рамках Межгосударственного совета по стандартизации (межправительственный орган СНГ) по синхронизации разрабатываемых стандартов с передовой мировой практикой в наиболее значимых областях, в частности – в энергоэффективности и энергомаркировки продукции. Это мировой тренд, и если мы отстанем в развитии хотя бы на месяц, то нашу промышленность это отбросит на годы назад!

В-третьих, Ассамблея показала, что в Беларуси выбран вектор развития в области энергоэффективности, соответствующий передовой мировой практике: это экодизайн и энергомаркировка, умная техника и умные системы управления, альтернативная и возобновляемая энергетика, а также системы хранения электроэнергии.

И самое главное. Особое внимания на семинаре было уделено обсуждению результатов проекта технической помощи Евросоюза ***«Поддержка в области норм и стандартов в сфере энергоэффективности потребительских товаров и промышленной продукции ENPI/2013/280-415»***, который ОАО «Испытания и сертификация бытовой и промышленной продукции «БЕЛЛИС» реализовывало совместно с немецким консорциумом GIZ. Результаты проекта получили самую высокую оценку экспертного сообщества. И впервые на Генеральной ассамблее МЭК опыт по развитию в Беларуси системы технического регулирования в области энергоэффективности и энергомаркировки признан успешным и имеющим огромный потенциал для тиражирования на глобальном уровне.

Марина КОКТЫШ.

СТАЛІЦА

Планы скарэкціравалі...

У Мінску знясуць толькі 30% прыватнага сектара, а не 70%, як меркавалася раней, паведаміў журналістам галоўны архітэктар УП «Мінскграда» Аляксандр Акенцьеў.

«Дзейным Генеральным планам запланаваны аб'ём складае: 70% – знос, 30% – захаванне. У новай рэдакцыі Генеральнага плана мы па сутнасці атрымалі адваротную прапорцыю: 30% – магчымы знос, 70% – захаванне», – сказаў архітэктар.

Спецыяліст зазначыў, што *«сучасны ўзровень развіцця горада прадугледжвае знос часткі сядзібнай забудовы»*. Паводле яго слоў, сёння ў Мінску на 22% тэрыторыі знаходзяцца кварталы сядзібнай забудовы, а там жывуць 3,9% жыхароў. *«Для Мінска гэта вельмі затратны від забудовы. Як правіла, у такіх гарадах, як Мінск, толькі вельмі багатыя гараджане могуць дазволіць сабе пражыванне ў гэтых раёнах. У нас жа ў многім небагатыя мінчане ў іх жывуць, і стан дамоў не вельмі добры. Мы прапаноўваем сядзібную забудову весці ў непасрэднай блізкасці ад горада»*, – зазначыў галоўны архітэктар.

Ён прывёў прыклад. У Мінскім раёне шчыльнасць насельніцтва ў некаторых населеных пунктах складае 5 чалавек на га, а па горадабудаўнічых нормах павінна быць 22–25 чалавек. *«Калі мы будзем рэканструяваць гэтыя сельскія населеныя пункты і пабудуем з камфортам, з сеткамі, то можна будзе размясціць там да 100 тыс. жыхароў. Гэта каласальны патэнцыял»*, – мяркуе эксперт.

ДАРЭЧЫ

Запытаюцца ў жыхароў...

Азнаёміцца з экспазіцыяй і іншымі матэрыяламі Генеральнага плана Мінска можна ў перыяд з 12.10.2015 па 05.11.2015 (з панядзелка па пятніцу – з 14.00 да 18.00, у суботу і нядзелю – з 10.00 па 15.00) у будынку УП «Мінскграда» па адрасе: г.Мінск, вул. Камсамольская, 8, 2-і паверх, каб.204.

Заўвагі і прапановы будуць прымацца ў перыяд правядзення грамадскага абмеркавання пісьмова ў кнізе заўваг і прапаноў з 14.00 да 18.00 па вышэйпазначаным адрасе, а таксама праз паштовую сувязь і электронную пошту (e-mail: kaig@minsk.gov.by).

РЭАЛЬНАЯ ЭКАНОМІКА

Выбары мінулі...

Міністэрства энергетыкі павялічвае тарыфы на электраэнергію

Кошты на святло вырастуць толькі для насельніцтва, прадпрыемствы такая мера не закране.

Як удакладніў міністр энергетыкі **Уладзімір Патупчык**, павышэнне коштаў чакаецца і ў кароткатэрміновай перспектыве, і ў сярэднетэрміновай:

– *Тарыфы для насельніцтва будуць павышацца, але гэта будзе ўвязана з ростам прыбыткаў нашых грамадзян*, – заявіў Патупчык. – *Што тычыцца рэальнага сектара эканомікі, то тарыфы на 2016 год мяняцца не будуць. Дарэчы, хачу сказаць, што ўжо на працягу трох гадоў тарыфы для рэальнага сектара ўвесь час змяншаюцца. Гэта вынік той вялікай працы, якая праведзена ў нашай галіне дзеля павышэння яе энергаэфектыўнасці.*

ТЫМ ЧАСАМ

На 43%

Некаторыя камунальныя паслугі ад пачатку года ўжо падаражэлі ледзь не на палову. Паводле дадзеных Нацыянальнага статыстычнага камітэта, у параўнанні са снежнем 2014-га ў цэлым цэны на паслугі жыллёва-камунальнай гаспадаркі выраслі на 23%. Найбольш хуткімі тэмпамі павышаўся кошт тэхабслугоўвання жылых памяшканняў (на 43%) і водазабеспячэння (35%).

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Збяднелі...

Дабрабыт беларусаў у доларах у сярэдзіне 2015 года дасягнуў мінімальных паказчыкаў з 2000 года. Пра гэта сведчаць дадзеныя даклада Global Wealth Report, апублікаванага Credit Suisse.

Дадзены рэйтынг складаўся на падставе паказчыкаў за 2014 год і ўлічваў колькасць назапашванняў і іншых фінансавых актываў на душу насельніцтва.

Згодна з дадзенымі рэйтынга, з краін Еўропы толькі ў Беларусі, Малдове і Украіне дабрабыт на аднаго жыхара ацэньваецца менш як у 5000 долараў.

Зараз узровень дабрабыту дарослых беларусаў складае 1551 долар. Найбольш блізкі да гэтага паказчыка 2001 год, але і тады дабрабыт дарослага беларуса быў значна вышэйшы – 1951 долар. Найбольшым дабрабыт беларусаў быў у 2007 і 2008 гадах – адпаведна 9362 і 9231 долар. У 2014 годзе гэты паказчык быў роўны 2176 доларам.

Для параўнання ўзровень дабрабыту дарослых грамадзян Латвіі складае 20.977 долараў, Літвы – 22.628, Польшчы – 24.370, Расіі – 11.726, Украіны – 1437 долараў.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Як уладкаваліся мінчане ў горадзе-спадарожніку

Карэспандэнт "Народнай Волі" наведаўся ў Смалявічы, дзе будуецца жыллё для мінчан.

"Мінск – не гумавы", – сказалі беларускія чыноўнікі і вырашылі адправіць тых мінчан, якія па 20–25 гадоў стаялі ў чэргах на кватэры, *"на адлегласць не больш за 60 кіламетраў ад сталіцы"* – у так званыя гарады-спадарожнікі.

Смалявічы – адзін з іх. Афіцыйны старт будаўніцтву жылля для мінчан тут быў дадзены 1 снежня 2012 года. Былы старшыня Мінгарвыканкама **Мікалай Ладуцька** тады ўрачыста перарэзаў стужку і распавёў пра будучую "маштабную будоўлю": 25 шматкватэрных дамоў, дзіцячыя садкі, школы, паліклінікі... Першы дом планавалі здаць ужо праз год – напрыканцы 2013-га. Але, як гэта часта адбываецца, здалі пазней – толькі вясной гэтага года. А летам сюды пачалі засяляцца і першыя сталічныя "ластаўкі"...

Ад Мінска да раённага цэнтра – прыкладна 40 кіламетраў. "Мінскі квартал" знайсці досыць проста – ён знаходзіцца непадалёку ад аўтатрасы на Мінск. Праўда, "мінскі квартал" – занадта гучна, бо пакуль пабудаваны ўсяго адзін дом. Побач ідзе яшчэ будоўля, праз дарогу – прыгожае возера. Непадалёку – новы дзіцячы садок.

– *У лістападзе мінулага года адкрыўся*, – распавядае мне яго супрацоўніца. – *Дзіцячы садок, дарэчы, будавалі не таму, што тут мінчанам кватэры даюць, ён даўно быў запланаваны. Зараз у нас усяго 300 дзяцей, у тым ліку з новага дома дзяцей 20 прыходзіць, а можа, і больш.*

На дзіцячай пляцоўцы ля дома гуляе маладая маці з маленькім сынам.

– *Ірына*, – прадстаўляецца яна і распавядае: – *Гэтую кватэру далі маці, калі падышла яе чарга ў Мінску. Гадоў 20 чакала. Праўда, яшчэ раней быў варыянт пабудавацца ў жыллёвым комплексе Мірнага ў Малінаўцы, але там трэба было шмат сваіх грошай уносіць. Мы не пацягнулі б тую будоўлю. А тут умовы досыць прывабныя, ды і баяліся, каб наогул не "праляцець". Таму мы з бацькамі ўжо сюды пераехалі, а муж у Мінску жыве і працуе. Натуральна, і нас наведвае ў вольны час. Увогуле, жыць можна, калі не звяртаць увагі на розныя недахопы, скразнякі і іншае.*

Умовы для будаўніцтва былі і на самай справе прывабныя. На пад'ездах развешаны аб'явы для жыхароў: *"Ставім у вядомасць, што ў сувязі са змяншэннем на 23.09.2015 кошту квадратнага метра для грамадзян, якія пабудаваліся з аказаннем дзяржаўнай падтрымкі, канчатковы разлік будзе праведзены пасля выдачы разлікаў па крэдытах банкам плюс сем працоўных дзён. Кошт квадратнага метра для грамадзян, якія пабудаваліся з дзяржаўнай падтрымкай, складае 5.754.000 рублёў. Для грамадзян без дзяржаўнай падтрымкі – 6.200.000 рублёў".*

– *Пасля пераразліку яшчэ і грошы будуць вяртаць*, – тлумачыць мне **Вольга Палтаева.**

35-гадовая Вольга – мінчанка. Муж – кандытар, сама таксама працавала ў магазіне. У сям'і трое дзяцей – 18-гадовая Кацярына, 11-гадовая Ганна і 5-месячны Марат.

– *Жылі разам з маімі бацькамі ў аднапакаёвай кватэры на Карла Лібкнехта*, – распавядае мая суразмоўца. – *Уяўляеце, як даводзілася?! Дом стары, кухня – 6 метраў, сумешчаны санвузел. Спалі на двух'ярусных ложках. 23 гады стаялі ў чарзе і, калі прыйшоў ліст, што падышла наша чарга, узрадаваліся. Нарэшце! А аказалася, што прапанавалі Смалявічы. Хочаце – бярыце, хочаце – адмаўляйцеся. А ў такіх выпадках, здаецца, два разы можна адмовіцца, а на трэці губляеш чаргу. Спачатку настрой быў не вельмі, але затым параіліся... Адмовімся, а калі зноў прапануюць горад-спадарожнік? Дый у аднапакаёўцы жыць такім табарам было ўжо проста немагчыма. Тым больш што фінансавыя ўмовы нас задавальнялі.*

Далі льготны крэдыт пад 6 працэнтаў на 20 гадоў. Трохпакаёвая кватэра агульнай плошчай 82 кв.метры абышлася прыкладна ў 480 мільёнаў рублёў. Пры гэтым сваімі грашыма ўнеслі толькі каля 40 мільёнаў, а ўсё астатняе – крэдыт. Банк крэдытаваў не 15, як у Мінску, а 20 квадратных метраў. Зараз плацім недзе па 2 мільёны 500 тысяч у месяц, але з часам сума будзе зніжацца.

Вольга паказвае сваю кватэру. Досыць прасторная, светлая. Вялікая кухня – 12,6 метра. Драўляныя шклопакеты, шпалеры, лінолеум, сантэхніка, лічыльнікі на цяпло, газ і ваду...

– *А яшчэ ў нас вялізная прыбіральня*, – са смехам дадае жанчына. – *Фантазія патрэбна, каб прыдумаць, што яшчэ можна рабіць на такой плошчы.*

Вольга Палтаева

У новую кватэру сям'я пакуль не пераехала з Мінска. Муж і старэйшая дачка там працуюць, малодшая ходзіць у школу.

– *Многія абураліся, што вельмі доўга будавалі гэты дом*, – не абыходзіць Вольга і праблемы. – *Людзі здымалі жыллё па 300 долараў, а яны ніяк не маглі дабудаваць. За ацяпленне плацілі, а яшчэ не маглі засяліцца. Дый з транспартам пакуль ёсць пэўныя праблемы. Маршруткі ходзяць у Мінск кожныя 15–20 хвілін, 20 тысяч каштуе праезд. Але калі едзеш сям'ёй з чатырох чалавек, то ўжо стратна: 80 тысяч – у адзін бок, столькі ж – у зваротны. На машыне для нас таксама дарагa. Звычайная электрычка – танная, але яна цягнецца каля гадзіны, а на хуткаснай праезд нават даражэйшы, чым у маршруткі, – 25 тысяч. Дый да вакзала ў Смалявічах яшчэ дабрацца трэба, гэта не пад бокам. Вось калі б пусцілі аўтобусы, якія хадзілі б да метро, то наогул усё было б цудоўна. Мы думаем, што калі ўжо сюды поўнасцю перасялімся, то, напэўна, і працу будзем шукаць у Смалявічах. Кажуць, што на мясцовай птушкафабрыцы добра зарабляюць – па 7 мільёнаў рублёў і больш. А можа, і рэйсавыя аўтобусы будуць хадзіць за якія-небудзь 5 тысяч. Тады і ў Мінск можна ездзіць на працу.*

А ўвогуле, як кажа на развітанне мая суразмоўца, чалавек да ўсяго прызвычайваецца.

– *І трохпакаёвая кватэра ў Смалявічах – не самы горшы выпадак у гэтым жыцці*, – па-філасофску дадае яна.

Алесь СІВЫ.
Фота аўтара.

РАЗОБЛАЧЕНИЕ

«Карусельщиком» оказался директор школы?

В прошлом номере «Народной Воли» мы рассказали о том, как наблюдатель на президентских выборах от Объединенной гражданской партии Николай Козлов зафиксировал на видео во время досрочного голосования "карусельщиков".

Вчера он позвонил в редакцию и сообщил: "Одного из "карусельщиков" удалось найти!"

– Ролики, которые я снимал на участке, мы выставили в социальные сети, – рассказывает Николай. – И обратились к пользователям интернета с просьбой связаться с нами, если кто-то узнает граждан, которых я заподозрил в фальсификациях.

И одного из них удалось тут же выявить. Мне прислали ссылку на сюжет канала СТВ из средней школы №21 Минска с припиской: «Директор, который дает интервью, и мужчина из вашего ролика – одно и то же лицо».

Я внимательно посмотрел телевизионный репортаж, и мне также сходство показалось очевидным. Решил ехать в школу. Компанию мне составили журналисты из независимых СМИ.

В школе сразу зашли в кабинет директора **Михаила Савицкого**. Он, увидев меня, изменился в лице. Я только успел спросить что-то типа: «Что вы делали на 24-м избирательном участке во время досрочного голосования?», как он подхватился и, ничего не объясняя, выбежал из своего кабинета. Пробежав по коридору, Савицкий спрятался в одном из классов, закрыв за собой дверь изнутри.

Если господин Савицкий не «карусельщик», почему тогда убежал? Мог бы показать паспорт с пропиской, и все вопросы отпали бы. Но, видимо, к избирательному участку №24 он не имел никакого отношения, но почему-то пришел туда голосовать. Как и две женщины, которые были вместе с ним. Они тогда говорили мне, что одна семья, недавно купили в районе квартиру и перепутали избирательный участок...

К сожалению, график выхода газеты не позволяет нам связаться с директором СШ №21 Михаилом Савицким и взять у него комментарий. Но к этой теме мы вернемся в следующих номерах.

Мария ЭЙСМОНТ.

ДИПКУРЬЕР

На Бали без визы

С 16 октября белорусы смогут посещать Индонезию без виз. Речь идет о туристических поездках продолжительностью не более 30 дней.

Для безвизового въезда в страну граждане Беларуси должны предъявить обратный билет из Индонезии и паспорт. С момента пересечения границы Индонезии до окончания срока действия паспорта должно оставаться не менее шести месяцев.

Срок пребывания без визы в туристических целях не может превышать 30 дней и не подлежит продлению. Если запланирована более длительная туристическая поездка либо вы посещаете Индонезию в других целях, сохраняется возможность получения визы по прибытии в эту страну.

Если кто-то забыл, Индонезия – это государство на юго-востоке Азии. И известный остров Бали, столь популярный у туристов, – это территория Индонезии.

СИТУАЦИЯ

Выиграет минский аэропорт

Как известно, с 25 октября Россия и Украина могут приостановить авиасообщение между странами. Если такой запрет будет, то может увеличиться пассажиропоток в Национальном аэропорту Минск. Во всяком случае наши специалисты этого не исключают.

«Нам бы хотелось, чтобы в соседних странах была спокойная обстановка, – сказал директор департамента по авиации Министерства транспорта и коммуникаций Беларуси **Владимир Костин**, – *Но тем не менее мы прорабатывали и обсуждали, как складывалась бы ситуация, если бы вдруг пассажиропоток из Украины в Россию и из России в Украину пошел через белорусские аэропорты. Эти вопросы нами отработаны, мы ожидаем даты 25 октября и ко всему готовы».*

Например, при необходимости уже с 25 октября авиакомпания «Белавиа» готова открыть рейс Минск–Одесса.

По словам главы департамента, пропускная способность Национального аэропорта Минск составляет 5,8 млн пассажиров в год. *«Сегодня мы еще не достигли отметки 3 миллиона, поэтому та прибавка, которую мы ожидаем из-за возможного увеличения пассажиропотока из Киева в Москву и наоборот, даст, по нашим подсчетам, 5–8% максимально»,* – добавил Владимир Костин.

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

На футбол – за 100 долараў!

Ганебна-скандальным выдаўся апошні адборачны матч да чэмпіянату Еўропы 2016 года зборнай Беларусі супраць каманды Македоніі.

Зміцер Федарук (на фота злева).

Па-першае, нацыянальная каманда "дагулялася" да таго, што на 13-тысячную "Барысаў-Арэну" прыйшло паглядзець гульню ўсяго паўтары тысячы (!) чалавек. Быў усталяваны антырэкорд наведвальнасці матчаў беларускай зборнай.

Па-другое, з трыбун прымусова вывелі некалькіх заўзятараў, у якіх на шыі віселі шалікі з выявай "Пагоні". Трох заўзятараў судзілі, і нават умяшальніцтва ў справу Беларускай федэрацыі футбола не ўратавала іх ад штрафаў.

Адным з затрыманых на футбольным матчы быў мінчанін **Зміцер Федарук.**

У размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" ён распавёў пра акалічнасці інцыдэнту.

– Матчы футбольнай зборнай Беларусі я наведваю рэгулярна, – расказвае хлопец. – І заўжды бяру з сабою балельшчыцкі шалік. На ім – выява "Пагоні" і надпіс "Беларусь". Адзначу, што сур'ёзных праблем з-за шаліка ніколі раней не было. Амапаўцы, якія адказваюць за пропуск людзей на трыбуны, зразумела, "неабыякава" стаўяцца да "Пагоні" на спартыўнай атрыбутыцы, але звычайна нашы з імі размовы заканчваліся тым, што я паказваў спасылку ў інтэрнэце на тое, што герб "Пагоня" не з'яўляецца забароненым у Беларусі сімвалам, наадварот, гэты сімвал – гісторыка-культурная каштоўнасць. І калі шараговыя амапаўцы гэтага не разумелі, то іх начальства пасля нядоўгіх разбіральніцтваў усё ж такі давала дазвол на тое, каб я трапіў на трыбуны. Бывала, з-за гэтых "разборак" я мог спазніцца на гульню хвілін на 10–15, аднак усё ж такі трапляў у сектар. Разумееце, гэта для мяне прынцыповае пытанне: альбо я іду на футбол з "Пагоняй", альбо не іду туды ніяк.

– Што ж адбылося 12 кастрычніка?

– Надзіва, пільнага дагляду на матч Беларусь–Македонія не было. На трыбуны я патрапіў без праблем. Карацей, даваў волю эмоцыям, спяваў песні, скандзіраваў, падтрымліваў нашых.

Раскажу пра яшчэ адну акалічнасць: першы раз бачыў, каб усіх балельшчыкаў у сектары запісвалі на партатыўныя відэакамеры. Хоць апаратары і былі ў манішках з надпісамі "Еўра-2016", але відавочна, што яны прадстаўлялі нейкую спецслужбу, якіх у Беларусі процьма...

Першы тайм удалося дагледзець. А ў перапынку да мяне падышоў чалавек у цывільным з рацыяй і сказаў: "Здымай шалік". Ён паказаў сваё пасведчанне, але гэта адбылося настолькі маланкава, што я не паспеў разгледзець тыя дакументы. Я адмовіўся выконваць ягоны загад. Тады ён запрасіў на размову. Тут жа падышлі некалькі міліцыянераў у форме і паўтарылі: "Здымай шалік, альбо будуць праблемы". Тут я азірнуўся і ўбачыў, што акрамя мяне з сектара выводзяць яшчэ двух заўзятараў. Што здзівіла: у сярэдзіне першага тайма ў наш сектар прыйшлі два абсалютна п'яныя чалавекі. Яны разгарнулі чырвона-зялёны сцяг і сталі паводзіць сябе па-хамску. Але імі міліцыянеры не зацікавіліся.

– Што было далей?

– Мне заламалі руку, паспрабавалі забраць тэлефон, але я вырываўся і тэлефон не аддаваў. Мяне літаральна вынеслі са стадыёна, штурхаючы ў спіну. Я апынуўся ў міліцэйскай "газелі" разам з яшчэ двума заўзятарамі – Віталём Будзько і Юрыем, які не назваў свайго прозвішча. Нас пасадзілі ў закратаваны адсек, у якім звычайна перавозяць затрыманых. Ніякіх абвінавачанняў не прад'яўлялі. Толькі настойліва прасілі зняць шалікі. Мы адмовіліся, і нас павезлі ў Барысаўскае РУУС.

Па дарозе не білі, не пужалі, усё было нармальна. А ў міліцэйскім пастарунку паставілі тварам да сцяны і загадалі чакаць. Потым нас па адным сталі выклікаць на "апытанне". Пратакол аб адміністрацыйным правапарушэнні на мяне склаў лейтэнант. Ведаеце, за што? Нібыта я лаяўся і не падпарадкоўваўся міліцыі. Лейтэнант відавочна нерваваўся. А потым у пакой прыйшоў нейкі падпалкоўнік, які нібыта курыруе ў Барысаве фанацкі рух, і пачаў: "Вы хочаце са сваімі шалікамі, каб было, як ва Украіне?! Дык вось я табе зараз прывяду перасяленцаў з Луганска, якіх у нас тут хапае, паглядзі ім у вочы". Да чаго быў гэты пасаж – я так і не зразумеў.

Пасля мы ўсе ўтрох апынуліся ў камеры ў тым жа будынку. Умовы жахлівыя. Прыбіральня смярдзіць, бо няма ніякай перагародкі. На акне адсутнічае адна з дзвюх шыбаў, у памяшканні вельмі холадна нават у восеньскай цёплай вопратцы. Нам выдалі коўдры, але нават яны не ратавалі ад скразняка. Пітной вады нам не давалі амаль суткі. Пакармілі толькі аднойчы. Далі па талерцы супу, а на другое тры порцыі бульбы і па катлеце. Прычым у адной талерцы з трыма відэльцамі...

– Суд, я так разумею, быў хуткі...

– Мой адміністрацыйны працэс цягнуўся прыкладна паўгадзіны. Я віну сваю не прызнаў.

Сведкі з боку абвінавачання – амапаўцы. Яны блыталіся ў паказаннях. Не памяталі, дзе я сядзеў на стадыёне, уверсе ці ўнізе, у што быў апрануты... У выніку яны спасылаліся на тое, што падчас выбараў тыдзень працавалі без выхадных, стаміліся і не ўсё могуць дакладна помніць.

З нашага боку таксама былі сведкі. На суд у Барысаў, вырваўшыся з працы, прыехаў незнаёмы мне малады чалавек. Мінчанін, які сведчыў, што мы не лаяліся, а паводзілі сябе прыстойна. Аднак гэта не дапамагло. У выніку мяне прызналі вінаватым і ў лаянцы (*адзначым, што Зміцер Федарук, колішні сябра "Маладога Фронту", – чалавек, вядомы павагай да хрысціянскіх каштоўнасцяў. –* **Аўт.**), і ў непадпарадкаванні супрацоўнікам міліцыі. Далі штраф у 10 базавых велічынь – 1.800.000 рублёў.

Зразумела, я буду абскарджваць гэты прысуд, а таксама я напішу скаргу на жудасныя ўмовы ўтрымання ў камеры Барысаўскага РУУС.

– За вас заступілася Федэрацыя футбола краіны. Як думаеш, чаму вас усё ж такі асудзілі?

– Шчыра, мяне здзівіла пазіцыя Федэрацыі. Яны спрабавалі разабрацца, чаму балельшчыкаў, якія прыйшлі на стадыён падтрымаць зборную з "Пагоняй" на шаліках, затрымалі. Аднак праваахоўныя органы павярнулі справу так, што быццам мы – звычайныя хуліганы. Хаця відавочна, што прычына менавіта ў сімволіцы.

Я таксама ўдзячны за салідарнасць з намі фанатам беларускай зборнай, якія пасля нашага затрымання пакінулі трыбуны "Барысаў-Арэны". І я ўпэўнены, што на наступныя матчы зборнай фанаты ўсё адно прыйдуць, бо спадзяюся, што да гэтага часу статус "Пагоні" на шаліках будзе неяк вызначаны. Наколькі я ведаю, адпаведны ліст ужо накіраваны міністру МУС Беларусі Ігару Шуневічу.

***

Рэакцыя кіраўніка МУС была прадказальная. *«Не трэба ў гэтай сувязі спекуляваць на такой інфармацыі. Гэта была банальная сітуацыя, калі заўзятары лаяліся нецэнзурна і не рэагавалі на заўвагі»*, – сказаў Ігар Шуневіч.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

У ТЭМУ

«Яго выхаванне не дазволіла б апусціцца да лаянкі...»

Другім затрыманым на матчы Беларусь–Македонія аказаўся гродзенец **Віталь Будзько**. Ён таксама, як і Зміцер Федарук, аштрафаваны на 10 базавых велічынь.

Пасля здарэння на афіцыйным сайце футбольнага клуба "Нёман" (Гродна), даўнім заўзятарам якога з'яўляецца Віталь, з'явіўся вось гэты допіс:

"У нас нядаўна з'явіўся афіцыйны фан-клуб гродзенскага "Нёмана", у стварэнні якога непасрэдны ўдзел браў гэты чалавек. У футбольным клубе, а таксама ў асяродку футбольных заўзятараў яго добра ведаюць і могуць ахарактарызаваць са станоўчага боку. Яго інтэлігентнасць і добрае выхаванне не дазволілі б яму апусціцца да нецэнзурнай лаянкі, тым больш што ў беларускай мове, якую выкарыстоўвае Віталь для камунікацыі, няма мацерных словаў ні на "П", ні на "Д".

РЭГІСТРАТУРА

За 4 гады з'явілася 446 новых беларускіх лекаў

Беларускія фармвытворцы не стамляюцца здзіўляць. У 2008 годзе ў аптэках краіны прадавалася толькі 550 найменняў айчынных лекаў. А за 2011–2014 гады на беларускіх прадпрыемствах асвоены выпуск 446 прэпаратаў! Толькі за студзень–верасень гэтага года выпушчана 112 лекавых сродкаў, якія раней не выпрабляліся на тэрыторыі краіны. *«Па большай частцы гэта генерычныя лекавыя прэпараты»*, – заўважае намеснік дырэктара дэпартамента фармацэўтычнай прамысловасці Міністэрства аховы здароўя **Віктар Шэін**.

Кожны год, паводле слоў чыноўніка, расце і колькасць фармакалагічных заводаў. Сёння ў Беларусі дзейнічаюць ужо 30 прадпрыемстваў фармпрамысловасці.

Але толькі 82 найменні з 1,5 тысячы беларускіх лекаў – арыгінальныя, усе астатнія – генерыкі, аналагі імпартных прэпаратаў. Ці трэба іх столькі выпускаць?

Эксперты кажуць, што для бюджэту краіны лічыцца каласальным поспехам, калі ўнутраная патрэба ў лекавых сродках на 30 працэнтаў пакрываецца за кошт уласнай вытворчасці. І ў Беларусі гэты паказчык ужо выканаі. Таму што на нашым рынку зарэгістравана каля 5 тысяч лекавых сродкаў, з іх імпартныя складаюць 3,5 тысячы, беларускія – 1,5 тысячы, то бок тыя самыя 30%. Сёння ў раённых бальніцах 90 працэнтаў лекавых сродкаў – беларускай вытворчасці. Але нашы фармаколагі на дасягнутым не спыняюцца. Да канца гэтага года плануецца пачаць выпуск яшчэ 28 прэпаратаў.

У чыноўнікаў сваё тлумачэнне такой дынамікі: выпуск айчынных лекаў – гэта каласальная эканомія сродкаў. Віктар Шэін падкрэслівае: у першую чаргу нашы фармвытворцы асвойваюць выпуск тых прэпаратаў, якія займаюць вялікую долю імпарту (1–2 млн долараў па адным найменні), а таксама востра запатрабаваны ў практыцы аказання медыцынскай дапамогі ў стацыянарах. Генеральны дырэктар РУП «Белмедпрэпараты» **Павел Кахавец** прыводзіць такі прыклад. Да канца гэтага года іх прадпрыемства плануе наладзіць выпуск новага прэпарату для лячэння трамбозаў – «Энаксапарын». *«Сёння Беларусь закупляе імпартныя аналагі гэтага прэпарату на 5–7 мільёнаў долараў штогод»,* – удакладняе Кахавец. Калі будзе свой, айчынны прэпарат, бюджэт сэканоміць на закупках імпарту.

Безумоўна, чыноўнікі супакойваюць: замежныя таблекі, мазі, кроплі і г.д. з аптэк не знікнуць. Затое ў беларусаў ёсць магчымасць купляць больш танныя беларускія лекі. Таму што асобныя айчынныя генерыкі ў 2–4 разы танней за імпартныя аналагі. А больш за 70% лекавых сродкаў, якія фармакалагічныя прадпрыемствы пастаўляюць на ўнутраны рынак, каштуюць менш за долар.

Вядома, што фармакалогія – адна з самых прыбытковых галін дзейнасці. Напрыклад, у 2013 годзе вядомая амерыканская кампанія "Пфайзер" ад рэалізацыі сваёй прадукцыі мела 12 мільярдаў чыстага прыбытку. Колькі зарабляе айчынная галіна? Чыноўнікі на гэта пытанне канкрэтнага адказу не даюць. Дырэктар РУП «Белмедпрэпараты» Павел Кахавец кажа, што яго прадпрыемства штомесяц адгружае прадукцыі прыкладна на 130–150 млрд беларускіх рублёў. *«На 3 млн долараў мы прадаём кожны месяц толькі ў Расійскую Федэрацыю»,* – удакладняе кіраўнік "Белмедпрэпаратаў". Сярэдні заробак на гэтым прадпрыемстве 10 мільёнаў рублёў. А па ўсёй фармацэўтычнай галіне, заўважае Віктар Шэін, 7 мільёнаў.

Марыя ЭЙСМАНТ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
16 КАСТРЫЧНІКА 2015 г.

ВІНШУЮ!

Дзякуй, Святлана Аляксандраўна, што Беларусь заняла «свой пачэсны пасад між народамі»!

ВАС ЦІКАВІЦЬ

Назарбаева не перасягнуў

ІХ ВОПЫТ

Назаўтра ўстала на ногі

РОЗГАЛАС

На працу – як усе

ДАЛЁКАЕ–БЛІЗКАЕ

Трагічны лёс заходніх беларусаў

...што у Савецкай Беларусі людзі пад мудрым кіраўніцтвам нейкага Сталіна "купаюцца ў багацці", жыхары маёй і суседніх вёсак ведалі з перадач радыё і ўлётак.

...Польскае. Ён не ўдзельнічаў у баях з немцамі, бо яго полк дыслацыраваўся на Крэсах Усходніх і цалкам быў узяты ў савецкі палон. Пасля

...што той савецкі рай – гэта нахабны савецкі падман, што таго раю там ніколі і быць не магло, што Расія засталася той жа дзікунска-азіяцкай, якой памятаюць яе іх

...кідалі ў першую чаргу войскі з другіх краін.

Пасля перамогі, у 1946 годзе, армія Андэрса была перадыслакавана ў Англію і хутка была

...верылі, спадзяваліся, змагаліся, пакутавалі і нявінна загінулі...

Я.І.СЯНКЕВІЧ.

в.Алекшыцы Берастаўіцкага раёна.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

Куды дзьме вецер з боку Астраўца?

...Помню, як яшчэ на пачатку 1990-х гадоў мінулага веку, хутка пасля Чарнобыля, расійска-беларускія непаседныя заўзятары атамнай энергетыкі распачалі актыўны пошук пляцоўкі для АЭС на тэрыторыі Беларусі. Шукалі ў розных мясцінах, з улікам шмат якіх умоў і патрабаванняў. Вучоныя галаўнога Цэнтральнага навукова-даследчага інстытута комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў пры саюзным Міністэрстве воднай гаспадаркі і меліярацыі, дзе я тады працаваў, сумесна з калектывам Гідраметцэнтра прапанавалі ў "кандыдаты" раён бліз Камарына на поўдні Гомельскай вобласці. Потым беларускія геолагі рэкамендавалі Краснаполле на Магілёўшчыне. Але ў 2010 годзе неяк нечакана для грамадскасці агучылі канчатковы выбар – узводзіцца Беларуская атамная станцыя будзе на Гродзеншчыне, каля раённага цэнтра Астравец. Гэта ўсяго ў 110 кіламетрах ад Мінска, 40 – ад Маладзечна і зусім блізка ад Вільнюса...

Папярэджанні шэрагу вучоных і даследчыкаў спецыялістаў аб неабходнасці больш глыбокага абгрунтавання такога выбару, аб магчымых рызыках у выпадку яго ажыццяўлення былі пакінуты без увагі. Нацыянальная акадэмія навук (яе тады ўзначальваў М.Мясніковіч) не пярэчыла заключэнню дамовы на гучны праект кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь (прэзідэнт А.Лукашэнка, тагачасны прэм'ер С.Сідорскі) з кіраўніцтвам РФ (У.Пуцін і Д.Мядзведзеў).

Трагедыя японскай Фукусімы 2013 года пацвердзіла, наколькі прымхлівым можа быць разлік на танную энергію як перад чалавечым фактарам, так і перад прыроднай стыхіяй. Таму ў многіх краінах свету ідзе працэс паступовага спынення раней запушчаных АЭС і забароны на будаўніцтва новых. Ну, а ў нас, канечне ж, як і раней, зноў усё "самае перадавое", асабліва гэты атамны цуд – брэнд сённяшняй Беларусі. Гэта вельмі цешыць чыёсці самалюбства: маўляў, вось мы якія, і самі з вусамі. Але... Што ж рэальна нашага, беларускага ў Астравецкай АЭС? Хіба толькі беларуская зямля. А ўсё астатняе – расійскае: праект (такога надзейнага свет не бачыў), шматмільярдны (у доларах) крэдыт на яе будоўлю, большасць адказных спецыялістаў – кіраўнічыя, будаўнічыя, навуковыя, інжынерна-тэхнічныя, эксплуатацыйныя. Праўда, ідзе падрыхтоўка кадраў з "тутэйшых", аднак пакуль яны яшчэ навучацца ды напрактыкуюцца, нямала вады сцячэ.

Фантастычна вялікі дзяржаўны доўг краіне-саюзніцы і суседцы ляжа на плечы нашых дзяцей і ўнукаў, у тым ліку і яшчэ не народжаных, доўгім-доўгім цяжарам. Разлічвацца, хутчэй за ўсё, прыйдзецца паловай патэнцыяльна атрыманай электраэнергіі ад АЭС. Ужо ў той час, калі, магчыма, цывілізаванае чалавецтва будзе пераходзіць на прынцыпова новыя, бяспечныя віды энергіі.

...Ужо шмат пісалася пра непазбежную шкоду, якую можа прычыніць эксплуатацыя атамнага монстра экалогіі, прыродзе вялікага рэгіёна Беларусі, здароўю людзей. Як спецыяліста мяне надзвычай непакоіць, што пры выбары пляцоўкі не былі выкананы некаторыя рэкамендацыі МАГАТЭ. Яны тычацца таго, што патэнцыяльныя радыяцыйныя выкіды АЭС не павінны метэаралагічна (праз перанос паветраных патокаў) уздзейнічаць на буйныя населеныя пункты. А ў нашым выпадку населеных пунктаў хапае... У які бок ні падзьме вецер з Астраўца, радыяцыйнага забруджвання тэрыторыі наўрад ці ўдасца пазбегнуць – нават пры гэтак званых "планавых" выкідах заражанага радыяцыяй пару ад атамнага рэактара, не кажучы ўжо – ратуй нас неба! – пра непрадбачаныя аварыйныя сітуацыі кшталту Чарнобыля ці Фукусімы.

Зараз неабходна скрупулёзна, уважліва адсочваць мадэрнізацыю сеткі метэаралагічных пунктаў паміж Астраўцом і Мінскам. Цяпер замеры робяцца праз кожныя тры гадзіны, іх вынікі трэба ўсебакова аналізаваць, як і сістэмна інфармаваць насельніцтва аб неабходных мерах радыяцыйнай абароны загадзя, а не тады, калі бяда ўжо абрынулася. Як было ў трагічных выпадках з тымі ж Чарнобылем і Фукусімай, якія ў значнай ступені перакрэслілі тое станоўчае, што даюць выпрацоўкай дадатковай электраэнергіі атамныя рэактары ўсяго свету. Гэта вельмі небяспечная вытворчасць, і "лішняя" засцярога не будзе лішняй ніколі.

Але засяроджвацца толькі на тэхнічным аспекце справы не магу, не маю права. Таму што я перш за ўсё – грамадзянін Рэспублікі Беларусь, яе патрыёт. І мая трывога палягае ў тым, што сур'ёзныя навукова-тэхнічныя праблемы, звязаныя з узвядзеннем АЭС у Астраўцы, міжволі ўцягваюць нас у праблему яшчэ больш глабальную, палітычную: узмацненне прывязкі нашай краіны да Расіі з яе часам непрадказальнымі паваротамі, што ставіць пад пагрозу суверэнітэт і незалежнасць беларускай дзяржавы. Ды якраз гэтае, лёсавызначальнае, на мой погляд, ніяк не чапае кіраўніцтва краіны. А грамадства, закалыханае абяцаннямі розных "атамных" даброт, бестурботна адмахваецца ад магчымай небяспекі. Ад будучыні дзяцей і ўнукаў адмахваецца. І захоплена-натхнёныя характарыстыкі будучай АЭС з вуснаў Аляксандра Лукашэнкі, які наведаў будоўлю ў Астраўцы напярэдадні выбараў прэзідэнта, мае трывожныя развагі і пытанні чамусьці не заглушаюць. Мо таму, што падобныя словы мы ўжо калісьці чулі?

Віктар ТАЛМАЧОЎ,
кандыдат фізіка-матэматычных навук.

НЕ МАГУ МАЎЧАЦЬ!

Ганьба на ўсю планету

...чулі? На БТ не разумеюць маштабнасць і значнасць падзеі? Тады што за кампанія там сабралася і тлуміць нам галовы?

У 19.00 паслухаў разгорнутыя навіны на тым тэлеканале, і ад нечаканасці зрабілася зусім млосна. На пачатку праграмы ў кароткай анатацыі звестак ніводнага слова пра шаноўную Святлану Алексіевіч і яе вялізнае міжнароднае прызнанне. Перадачу пачалі з расказа пра ўручэнне А.Лукашэнкам дзяржаўных узнагарод, затым з'явіўся на экране Мікалай Лазавік і пачаў расказваць пра выдварэнне з выбарчых участкаў у Гомелі грамадскіх назіральнікаў.

Больш цярпець не хапіла сіл – я выключыў свой тэлік. І так мне зрабілася прыкра: у якой краіне мы жывём і што з намі вытвараюць розныя дзяржпадпявалы?! Як можна верыць такому тэлебачанню? Як нам пудраць мазгі і пастаянна вешаюць локшыну на вушы ва ўсялякіх дзяржаўных СМІ! Яны нават свайму народу не ў сілах аператыўна данесці праўду пра новага лаўрэата Нобелеўскай прэміі ў галіне літаратуры.

Задаю пытанне тролям-вешчунам з БТ1: дзе ваша сумленне? Дзе праўда і аб'ектыўны падыход пры выкладанні інфармацыі гледачу? Чаму вы селі ў такую глыбокую яму і тлуміце народу галовы толькі пустой прапагандысцкай траскатнёй? Хто зараз вам будзе верыць?

Калі на Смаленшчыне пацярпеў крушэнне польскі самалёт, дзе загінулі прэзідэнт краіны і ледзь не ўсе члены ўрада, гэту жудасную інфармацыю імгненна перадалі ўсе тэлеканалы свету, а наша БТ у той час пачынала свае навіны з уборкі збожжавых у краіне.

Кіраўнік Дзяржтэлерадыё Генадзь Давыдзька доўгі час засядае ў так званым "Клубе рэдактараў", там збіраюцца старыя дзядзькі, па ўзросце – мае бацькі, і трындоляць, прабачце, розную фігню, толькі не пра балючыя праблемы жыцця. Вось такі танны тэлеспектакль з прыдворнымі акцёрамі. Вакол мноства цяжкіх бед і пастаяннай неўладкаванасці, столькі сацыяльнага і эканамічнага бязладдзя, многія людзі перабіваюцца з капейчыны на капейчыну і не ведаюць, як далей жыць і чаго чакаць, бо горш робіцца месяц ад месяца. Пенсіянеры заліваюцца горкімі слязьмі ад сваіх мізэрных пенсій, тысячы рабочых страцілі працу і апынуліся на вуліцах, многія прадпрыемствы сілком пераведзены на чатырохдзёнку, здараецца, гаротныя маці ў галечы разам з дзеткамі канчаюць жыццё самагубствам, а гэтыя "рэдактары" ў так званым "клубе", важна рассеўшыся за сталом, самаўпэўнена нясуць абы-што, толькі не праўду жыцця, не чырванеючы, бессаромна цмокаюць уладнікаў ва ўсе месцы пачынаючы ад галавы і канчаючы пяткамі. Адным словам, пустая клаўнада са старымі дзядзькамі-прыслужнікамі, разлічаная на аўдыторыю зацюканых, дабітых фуфаечнікаў.

Чаго разумнага ад іх чакаць, калі нават праўду пра новага лаўрэата Нобелеўскай прэміі Святлану Алексіевіч цэнтральны беларускі тэлеканал аператыўна не змог данесці?

Пасля гэтага я даў сабе заруку: больш наша тэлебачанне не гляджу. Яно пустое і цалкам сябе скампраметавала. Не хачу псаваць нервы, хачу паважаць сябе, сваё сумленне і свой чалавечы гонар.

Віктар СІМАНСКІ.

Мінск.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
16 КАСТРЫЧНІКА 2015 г.

КАМПАНИЯ

«Британия сильнее в Европе»

В Великобритании стартовала кампания за сохранение страны в составе ЕС.

Она приурочена к референдуму по этому вопросу, который пройдет до конца 2017 года.

Представители деловых кругов, такие как бывший председатель совета директоров сети магазинов Marks&Spencer **Стюарт Роуз,** предупреждают, что выход Соединенного Королевства из Союза 28-и усилит безработицу и подорвет позиции лондонского Сити.

Премьер-министр Дэвид Кэмерон ведет переговоры о реформировании структур и политического курса Евросоюза, а также пересмотра отношений Лондона с Брюсселем, прежде чем объявлять, как он сам проголосует на референдуме. Ранее Кэмерон ратовал за дальнейшее членство Соединенного Королевства в ЕС.

У СОСЕДЕЙ

Петр ПОРОШЕНКО, президент Украины: «Самая главная наша сила в том, что мы защищаем родную украинскую землю...»

Украина благодарна государствам-партнерам, которые оказали помощь в защите страны от оккупантов, в том числе и оружием нелетального характера. Об этом президент Украины Петр Порошенко сказал 14 октября, выступая по случаю празднования Дня защитника Украины на Михайловской площади в Киеве.

«Нам не нужны иностранные солдаты – украинцы имеют достаточно военного мастерства и силы духа, чтобы защитить свою землю от оккупантов. Мы благодарны за оборонительное нелетальное оружие, которое наконец-то мы начали получать. Но самая главная наша сила в том, что мы воюем за правду, защищаем родную украинскую землю. Поэтому сила этого оружия возрастает во много раз», – заявил Петр Порошенко.

Лидер украинского государства отметил, что чуть более чем за год страна смогла *«создать современную, боеспособную, патриотичную и эффективную армию».*

«Мы заставили военные заводы заработать в три смены, без выходных. Вместе мы свернули в Оборонпроме шею гидре коррупции в военных поставках. Совместно с волонтерским десантом в Минобороны вместе одели, накормили, подготовили десятки тысяч военнослужащих. Мы это смогли вместе, все украинцы, весь объединенный украинский народ. Бойцы, волонтеры, рабочие и инженеры на военных заводах, дипломаты и чиновники», – сказал президент Петр Порошенко, открывая выставку военной техники, образцов вооружения и военного снаряжения «Сила непокоренных».

Пресс-служба президента Украины цитирует слова лидера страны о том, что больше 93 тысяч украинских воинов были непосредственными участниками боевых действий, почти 108 тысяч принимали или принимают участие в АТО, 210 тысяч граждан пришли в армию за шесть «волн» мобилизации. Из них каждый шестой – доброволец.

При этом Петр Порошенко отметил, что *«нынешнее перемирие никого не должно вводить в заблуждение».* Он сообщил, что сейчас Вооруженные силы Украины составляют 250 тысяч военнослужащих, отмечается в сообщении пресс-службы президента Украины.

ПАНАРАМА ДНЯ

Украіна рыхтуецца да юрыдычнай вайны з Расіяй

Прэм'ер-міністр Украіны **Арсеній Яцанюк** заявіў, што яго краіна мае намер запатрабаваць у Расіі не менш за трыльён долараў за анексаваны Крым і разбураны Данбас.

Яцанюк адзначыў, што зараз Кіеў рыхтуецца да юрыдычнай вайны з РФ. Акрамя кампенсацый прадметам судовага разбору можа стаць адмова Масквы рэструктурыраваць доўг Украіны ў 3 млрд долараў. Паводле яго слоў, Кіеў прапануе Маскве рэструктурыраваць і часткова спісаць запазычанасць. Іншых прапаноў, паводле слоў украінскага прэм'ера, Расія не атрымае. Яцанюк заклікаў Расію вызначыцца з пазіцыяй у дачыненні да рэструктурызацыі доўгу да 29 кастрычніка.

Расійскія ўлады раней адмовіліся рэструктурыраваць доўг і заявілі, што Украіна павінна пагасіць яго ў поўным аб'ёме. У той жа час іншыя крэдыторы Кіева пайшлі яму на саступкі ў сувязі з цяжкай эканамічнай сітуацыяй у краіне.

Прэс-сакратар расійскага прэзідэнта Уладзіміра Пуціна Дзмітрый Пяскоў пацвердзіў, што пазіцыя Расіі ў дачыненні да доўгу не зведала змен. Яго таксама здзівіў намер запатрабаваць кампенсацыю. *«Крым – гэта тэрыторыя Расіі. Данбас – гэта тэрыторыя Украіны. Прычым тут трыльён?»* – сказаў ён у каментарыі Бі-Бі-Сі.

ПУЛЬС

США взялись за «Боко Харам»

Для помощи в борьбе с этой исламистской группировкой Белый дом направляет в Камерун 300 американских военных.

Следуя закону, президент Барак Обама уже информировал об этом Конгресс. В Вашингтоне пояснили, что военнослужащие США будут выполнять разведывательные функции и передавать информацию объединенному контингенту стран Западной Африки, который противодействует исламистам в регионе.

Президент Украины Петр Порошенко полетал на истребителе

В Twitter пресс-секретаря украинского лидера Святослава Цеголко опубликованы фотографии, на которых видно, как Порошенко в авиационном шлеме сидит в кабине самолета позади пилота.

Как сообщает УНИАН, этот истребитель-перехватчик был модернизирован на Запорожском государственном авиационном ремонтном заводе ("Мигремонт"), и Порошенко лично решил испытать двухместный истребитель.

Китай: 10% зарплаты – родителям в знак почтения

В Китае разгорелись споры относительно решения одной из компаний об автоматическом отчислении части зарплаты работников их родителям. Как сообщила газета «Гуаньчжоу дейли», одна из компаний, предоставляющих услуги в салонах красоты, с целью, как было сказано, развития моральных ценностей среди сотрудников отчисляла 10% зарплаты у холостых и 5% у состоящих в браке в пользу их родителей.

Представитель компании Лу Мэйе, объясняя причины такого решения, заявила, что многие их работники – это молодые люди, в основном из сельских регионов, с не слишком хорошим образованием, и руководство решило таким образом приучить их к традиционным китайским ценностям, в частности к почитанию родителей. При этом, как отметила Лу Мэйе, при приеме на работу компания предупреждает об отчислении 10% заработка в пользу родителей, и те, кто не соглашается на это, просто не принимаются на работу.

ПЕРСОНА

Оксана ЗАБУЖКО: «Ничто так не цементирует нацию, как внешняя агрессия...»

Признаться, внутренне я долго готовилась к разговору с крупнейшей украинской писательницей и мыслителем Оксаной Забужко. В Европе она отмечена престижнейшей литературной премией «Angelus», а в своем отечестве – орденом княгини Ольги. Русские критики называют ее «Солженицыным в юбке», предрекая, что через 100 лет вся Украина будет заставлена памятниками Забужко.

Но Оксана Стефановна не только писательница, но и активная общественная деятельница. Сегодня она проводит много времени в разъездах по стране, в телестудиях, на публичных лекциях. Ее слову верят миллионы соотечественников. И наш разговор тоже касался политики – из первых уст хотелось узнать, чем живет сегодня ближайшая соседка – Украина, чем озабочена ее культурная элита. Хотя мой первый вопрос писателю был чисто практическим...

– Почему ваших романов нет в наших магазинах? Почему так мало переведено на белорусский и русский языки?

– А что, с моими книгами в Беларуси напряженка? Действительно, на белорусском роман «Полевые исследования украинского секса» издавался давно, в начале 2000-х. А вот на русском те же «Полевые исследования...» печатались в течение 2000-х три раза. Цены на нефть стояли высоко, Россия ощущала себя владычицей мира, и российские издатели могли позволить себе все, что они хотят. За право издания другого моего романа – «Музей заброшенных секретов» – российские издательства даже дрались, был тендер и все прочее. Перевод романа долго готовился, несколько лет – все-таки 800 страниц. Книга вышла в июне 2013 года.

– Вы человек страстный. Ваше чутье писателя улавливает настроение нации из самых ее недр. Какое самочувствие сегодня у украинской интеллигенции?

– Сложно выделять интеллигенцию (кстати, я бы предпочла использование терминов «интеллектуал» и «культурная элита», поскольку это термины внеоценочные) в отдельную группу, потому что она ведь тоже очень разнородная, это люди разных профессий. Так вот поскольку элита – очень разные люди, у каждого своя степень замешательства и мобилизованности, то и настроение очень индивидуально, трудно регистрируемо. Если весь прошлый год мобилизованность была в формате, знакомом еще по советским временам – «все для фронта, все для победы», то сегодня это нарастающее раздражение и недовольство действиями или бездействием украинского политикума, который остался таким же, как и был. Разрыв между политическими элитами и гражданским обществом, а также основной массой людей – этот разрыв сегодня выходит на первый план. Понятно, что здесь отличный простор для информационной войны, для провокаций. Поэтому писателю приходится бороться за мозги и душевное здоровье соотечественников.

– Есть ли сегодня в обществе властители дум? Или жить так тяжело, что люди перестали, образно говоря, смотреть на небо, а смотрят только в кошелек?

– Нет-нет, депрессии нет. Я вчера и позавчера бегала по делам, и не на машине, а ходила ножками, ездила в метро, троллейбусе – знаете, периодически надо выйти из-за письменного стола и ощутить дыхание города. Впрочем, сколько я ездила за последние полтора года по Украине, особенно на Восток – с выступлениями по воинским частям и по городам – Днепропетровск, Мариуполь, Запорожье... Так вот в разных городах настроение разное, но депрессии как таковой – смотреть в кошелек и думать о выживании – этого нет. Вот что мне нравится, что мне импонирует – есть в украинском социуме ощущение своей внутренней силы. Оно появилось с прошлого года. И этого уже, я думаю, не отнять. Есть внутренняя способность к сопротивлению. И есть доброжелательное отношение друг к другу. Знакомая недавно говорит, что чихнула на эскалаторе, и люди – рядом, и те, кто ехал сверху навстречу, – сразу несколько человек произнесли: «Будьте здоровы!»

– Все войны заканчиваются примирением – мы молимся, чтобы оно быстрее наступило и у вас. Но вот вопрос: как долго после войны, по-вашему, нация будет разделена на «западэнцев» и «восточников», на силовиков и повстанцев?

– Нация не разделена, Лена! Не разделена, ну что вы! Война именно это и показала, что нация не разделена. Война потому и идет, что политические технологии не сработали, и России пришлось снимать маску и выводить танки. Была попытка представить, инсценировать, искусственно развязать гражданскую войну. Дело в том, что Украина никогда полностью не контролировала свое информационное пространство, и Россия делала здесь что хотела. Еще в 2004 году мы впервые увидели карты раскола страны и изумились, потому что никто тогда о расколе не говорил. А в 2007-м, когда я представляла свою новую книгу в Германии, ко мне после окончания вечера, когда наступило время для вина, бутербродов и подписания книжек, подошли строевым шагом двое мужчин, абсолютно кагэбистского вида, такие карикатурные «штази», и спросили на английском языке: «Когда Украина расколется?» Я, обалдевшая, начала выяснять, с чего бы ей начать раскалываться... Это мощный стереотип российской пропаганды, что-де пол-Украины – прозападные, пол-Украины – пророссийские, и говорят они на разных языках. Стереотип очень удобный, выигрышный, хорошо работает. Мне еще во времена первого Майдана звонили западные корреспонденты из тех стран, в которых я переведена и более-менее известна, и потому мне приходилось работать голосом своей страны, так вот они звонили и говорили: «Мы знаем, вы сейчас разделены...» Я кричала: «Нет!» Но я не могу перекричать Russia Today. И грандиозную мощь пропаганды, оплачиваемую из карманов российского населения и за счет самой высокой в истории человечества цены на нефть, которая свыше десяти лет внушала всему миру и Беларуси в том числе, что Украина расколота, что «западэнцы» и «восточники» яростно друг друга ненавидят. Нет! Восточники и западники вместе воюют сейчас в украинской армии против российского агрессора. И не маркируют один другого по областям, и вся страна работает на свою армию – обувает, одевает, хоронит, оплакивает. Я уверяю вас, ничто так не цементирует нацию, как внешняя агрессия.

– Вы упомянули, что видели карты раздела, – а может быть, это фальшивки, провокация?

– Карты показывали нам еще в 2004 году по телевидению. Теперь с востока и юга меня очень часто приглашают на выступления – туда писателей раньше не пускали, готовили заранее антиукраинскую почву. А сейчас приезжаешь, начинаешь рассказывать людям, как нас раскалывали, а они в ответ машут рукой, говорят: мы вам сами можем рассказать, как еще в начале 2000-х у нас проводились семинары «Три страны – один народ» с участием члена российской Госдумы Глазьева и так далее. Все готовилось не один день... Сейчас происходит очевидное – болезненное, с кровью, с муками – выздоровление от десятилетий зависимости от России. Мы своим сопротивлением сорвали головку чирья, и хорошо, что сорвали: гной потек. А до этого он вытекал внутрь организма.

– А вот те люди, обыкновенные жители Донбасса, которые жестоко пострадали от военных действий – они потеряли близких и кров... Они смогут простить свою армию, которая, случалось, стреляла по своим?

– Ну, простите, на Донбассе разные люди живут, с разным уровнем понимания. Там есть те, которые кормят военных, которые с ужасом в глазах спрашивают их: «Ребята, а нас не сдадут?» Есть те, которые, конечно, смотрят российское ТВ – а там идет «зомбаж», и они не понимают, что происходит, они только понимают, что по ним стреляют. Но ведь стреляют по той схеме, которую объявил Путин еще во время аннексии Крыма, когда сказал, что наши войска будут стоять позади женщин и детей, и пусть они (то есть украинская армия) попробуют стрелять по своим. И нашей армии действительно очень тяжело. У меня очень многие знакомые находятся сейчас на линии огня, и самое тяжелое, говорят они, когда нельзя ответить огнем на огонь, чтобы поддержать своих, которых обстреливают. Потому что тогда под огонь попадают мирные жители, живые люди. Забыть, простить... Будет много всего разного. Предвидеть и разложить, как все будет, как потом адаптируются к мирной жизни попавшие сейчас на линию огня люди, никто не может – ни Путин, ни Порошенко. Хотя Путина не интересует население ни наше, ни свое собственное, он посылает людей «на мясо», как это было под Дебальцево. Я получаю из Восточного Донбасса душераздирающие письма – просто рыдаю... Изранили, излохматили этот несчастный регион... Но оттуда все равно раздаются голоса – пишут в соцсетях, подают сигналы. Впереди много леденящих душу историй, большого трагического материала. И хорошей литературы. Украинские писатели новых поколений – которые сейчас там воюют – они еще расскажут миру правду.

– А я думаю о далеком будущем – о жизни с соседями в дружбе. Возможно, это случится не на нашем веку, но в конце концов это должно произойти: украинцы и русские забудут боль и позор войны.

– Когда к вам приходят стрелять, убивать молодых ребят, разрушать наши города...

– Но вы же простили поляков за польский шовинизм... Прошло, конечно, сто лет...

– Вот и с русскими – посмотрим через сто лет. Говорить о примирении рано, давайте говорить о том, как нам выжить в это время огромных пертурбаций. Дай Бог, как можно меньшим числом цивилизационных потерь. Эта война не пройдет бесследно: мол, уйдут российские войска, и все всё забудут. Нет, людская кровь – не водица. Через кровь такие вещи остаются в памяти многих поколений, остаются и передаются от родителей к детям. Это как Голодомор – его помнят абсолютно все, он не вытирается из памяти. А вот какова будет в дальнейшем судьба России – это вопрос, который остается открытым...

– Читала, что вы любите поговорку: «Деды ели виноград, а у правнуков во рту кисло». Третий мир входит в Европу без приглашения, входит и располагается на жительство. Как воспринимать огромную волну арабской эмиграции? Как вы думаете, хватит ли у европейцев терпимости?

– Пока что европейская реакция на мигрантов очень позитивна и гуманистична. Но прорыв беспрецедентный. Обратите внимание, агрессией считается вторжение на чужую территорию с оружием. А здесь нелегальное вторжение иностранных граждан без оружия. Пока нет дефиниции, которая могла бы определить ситуацию. И нельзя рассматривать миграцию отдельно от происходящего на Ближнем Востоке. Это все одна полоса. Во всем есть элемент исторической ответственности. Последние несколько лет никого из нас не интересовала Сирия, ее отдали Путину, отмахнулись. Европа, европейские политические элиты думали, что смогут остаться островом, там присутствовал элемент попустительства. А по большому счету я вам скажу как человек, который много общался с коллегами, интеллектуалами, журналистами Европы последние 10 лет: разговоры о том, что грядет нашествие с Востока, велись еще с 2005 года. Один наш приятель даже прикупил себе имение на Корсике, чтобы отсидеться. Но за беспечность, за равнодушие, за предательство надо платить – узлы сами собой не развязываются. Любая война – это результат накопившейся сверхкритической массы суммы ошибок человеческого фактора.

– Сегодня вы, Оксана, всемирно известный писатель. Какое событие в вашей жизни вы назвали бы главным?

– Во всей жизни? Факт рождения. Это даже не шутка. Я считаю, что мне очень повезло по факту рождения – со временем, с местом, с семьей. Это очень важные факторы. Время: год раньше, год позже – и я уже не стала бы свидетелем каких-то важных событий. Место: если бы родилась не в Луцке, а в Киеве, у меня была бы другая матрица видения. Очень много можно говорить о семье, среде – она была изумительной. Когда-нибудь в старости, когда у меня будет больше времени, на что я очень рассчитываю, напишу мемуары, подробно разберу свою жизнь, где стечение обстоятельств, как оказывалось впоследствии, было жизнеобразующим. Я думаю, что так происходит в каждой человеческой жизни, но не все об этом задумываются, а писателю положено быть зрячим на такого рода произвольные сюжеты.

Елена МОЛОЧКО.

НОБЕЛЕВСКИЕ ЛАУРЕАТЫ

Можно ли купить счастье за деньги?

Экономист из Принстонского университета **Ангус Дитон** получил Нобелевскую премию по экономике за анализ потребления, бедности и социальной защиты населения. Он изучает, как мы расходуем и экономим деньги, как мы тратим заработанное на те или иные товары, как измерять уровень бедности и социальной защиты в принципе.

В 2010 году Ангус Дитон и его принстонский коллега (тоже, кстати, Нобелевский лауреат) **Даниэль Канеман** опубликовали результаты исследования, в котором попытались ответить на вопрос, можно ли купить счастье за деньги.

Оказалось, все зависит от суммы. Проанализировав результаты опросов 450 тысяч американцев в 2008–2009 годах, авторы исследования вывели два вида счастья: ежедневное ощущение эмоционального благополучия и общая "оценка жизни", что означает более широкое удовлетворение. Если ваш заработок меньше 75 тысяч долларов в год, каждая небольшая прибавка вас радует. А после этого "волшебного" порога более высокие доходы на ежедневное самоощущение не влияют, зато повышают общую оценку вами собственной жизни.

Открылась крупнейшая в мире Франкфуртская книжная ярмарка

Около 7200 экспонентов – издателей, книготорговых объединений, литературных агентств – из более чем 100 стран мира приехали в этом году на Франкфуртскую книжную ярмарку. Одно из самых сильных впечатлений первого дня – огромный интерес, который вызвала на этот раз Украина. Похоже, нет ни одного СМИ, освещающего ярмарку, в котором не говорилось бы об украинской литературе, украинских проблемах и российско-украинском конфликте.

СТОП-КАДР

Не толькі дзеля чайнай цырымоніі

Мэр Лондана ўдзельнічае ў традыцыйнай чайнай цырымоніі па запрашэнні губернатара Токіа Енці Масудзоэ. Барыс Джонсан прыбыў у японскую сталіцу з мэтай умацавання эканамічных сувязяў паміж двума гарадамі, прапаганды інвестыцыйнай палітыкі Лондана.

В борьбе с притоком мигрантов ЕС делает ставку на Турцию

Членам Евросоюза следует отказаться от идеи закрыть границы. Все государства должны проявить солидарность перед лицом беспрецедентного притока мигрантов. Об этом заявила канцлер Германии, выступая перед Бундестагом за несколько часов до открытия очередного чрезвычайного саммита ЕС по проблеме беженцев.

Основные усилия главы 28 государств и правительств намерены приложить к тому, чтобы удерживать мигрантов вне европейских границ. В связи с этим особую важность приобретают отношения с Турцией, через территорию которой большинство беженцев прибывают в ЕС.

"Без сомнения, Турция играет ключевую роль в сложившейся ситуации. Без тесного сотрудничества с этой страной мы не сможем отрегулировать поток беженцев. Но это означает и то, что мы должны оказать поддержку Турции в том, что касается приема беженцев и гуманитарной помощи", – заявила Ангела Меркель, которая собирается в воскресенье посетить Турцию с официальным визитом.

По последним данным Европейского агентства по безопасности внешних границ Frontex, с января по сентябрь в Евросоюз прибыли 710 тысяч беженцев.

НЕСТАНДАРТ

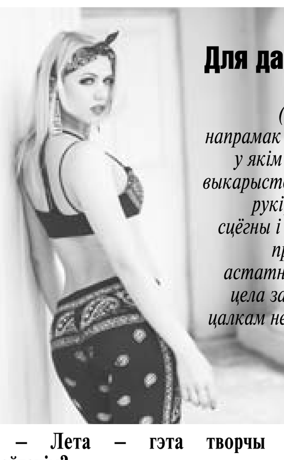
Вольга ЛЕТА: «Мы самі вінаватыя ў з'яўленні цяплічных мужчын»

На пачатку кастрычніка выкладчыца харэаграфіі Вольга ЛЕТА зняла на цэнтральнай вуліцы Гродна відэаролік з эратычным танцам твёрк. Відэа Вольга запусціла ў інтэрнэт. Яно выклікала рэзананс. Адны захапляліся майстэрствам гродзенскай танцоркі, іншыя абураліся паводзінамі напаўаголенай выкладчыцы.

Чаму Вольгу Лета раздражняюць інфантыльныя мужчыны?

Якую частку цела танцорка застрахавала на 25 тысяч долараў і ці раўнуе яе муж да эратычных танцаў?

Пра гэта і не толькі Вольга распавяла "Народнай Волі".

Для даведкі:

Тверкінг (твёрк) – напрамак у танцы, у якім актыўна выкарыстоўваюцца рукі, жывот, сцёгны і ягадзіцы, пры гэтым астатнія часткі цела застаюцца цалкам нерухомымі.

– Лета – гэта творчы псеўданім?

– Гэта маё сапраўднае прозвішча. Магу нават пашпарт паказаць *(смяецца)*.

– Вольга, ролік, які вы выклалі ў інтэрнэт, быў зроблены з мэтай піяру?

– Гэта не першае відэа з маім удзелам. Проста падумала: даўно не цешыла людзей, якім падабаюцца мае выступленні. Такі творчы імпэт: выканаць танец на прыгожай вуліцы. У Гродне шмат месцаў, якія нагадваюць архітэктуру еўрапейскіх гарадоў. Вуліца Савецкая – адно з такіх месцаў. Я была вельмі здзіўлена вялікай колькасцю каментарыяў і з'яўленнем відэа на розных сайтах. Рэакцыя ў інтэрнэце была нечаканай для мяне.

– Відэа з вашым удзелам некаторыя назвалі правакацыйным...

– Я ўжо прывыкла да падобнага стаўлення. Асабіста я не зусім разумею, у чым тут правакацыя. Магчыма, у грамадстве жывуць стэрэатыпы, якія мне не знаёмыя. Кароткія шорцікі выклікаюць дзіўную рэакцыю ў нашых людзей.

– Не страшна было выступаць на галоўнай вуліцы Гродна? У Расіі, напрыклад, выканаўцаў твёрка да адміністрацыйнай адказнасці прыцягваюць...

– Наколькі мне вядома, у Расіі гэта кранула непаўнагадовых танцорак. У здымках сваіх відэа я не працую з асобамі, якім няма 18 гадоў. Да твёрка несправядлівае стаўленне, на мой погляд. У рэшце рэшт, падчас здымкі я была апранутая. На мне былі топік і шорцікі, хай і кароткія. Гэта ж не ніжняя бялізна, а спартыўны стыль. Дарэчы, ёсць танцоркі, якія выступаюць у стрынгах. Калі параўнаць мяне з замежнымі выканаўцамі твёрка, то я самая сціплая. Усё зноў зводзіцца да стэрэатыпаў і забабонаў.

У нас яшчэ не разумеюць, што твёрк – гэта мастацтва. Людзі лічаць, што гэта звычайная трасяніна ягадзіцамі і так могуць усе. Магчыма, з боку так і выглядае, але на самай справе танцаваць твёрк вельмі складана, гэтаму трэба вучыцца.

– Чуў, што вы хацелі адкрыць уласную студыю танца.

– Так. Я ўжо знайшла памяшканне. Зараз там ідзе рамонт. Планую адкрыць у лістападзе. Пра сваю студыю я марыла вельмі даўно. Да гэтага арандавала памяшканні для заняткаў.

– А вы самі даўно танчыце?

– Усё пачалося са школьных часоў. Першапачаткова харэаграфія была як хобі. Я марыла стаць дызайнерам (скончыла каледж лёгкай прамысловасці ў Гродне). Але з часам танцы аказаліся ў прыярытэце. Я ж выконваю не толькі твёрк... Пасля нараджэння дачкі аднавіла трэніроўкі і выступленні. Скончыла спартыўны факультэт Універсітэта імя Янкі Купалы.

– Зарабляць танцамі на жыццё сёння магчыма?

– Цалкам. Я выкладаю ўжо каля 10 гадоў. Гэта мая асноўная праца. Часта раблю выязныя майстар-класы. Была ў Расіі, Чэхіі, нават у Кітаі ўмудрылася майстар-клас правесці. Акрамя гэтага, паступаюць запрашэнні на карпаратывы і выступленні ў начных клубах. Але на такія мерапрыемствы я згаджаюся рэдка.

– Муж, напэўна, раўнуе да павышанай увагі з боку іншых мужчын?

– Да выступленняў, відэаролікаў і ўсяго іншага, што датычыцца маёй працы, ён не раўнуе. Да прызнанняў у каханні ў каментарыях ён ставіцца спакойна. Разумее, што ў мяне такая прафесія. Муж ганарыцца, што ў яго такая жонка. Многія толькі мараць, каб жанчына танцавала і валодала такой пластыкай.

– Сёння ў грамадстве ўсё часцей гавораць пра мужчынскі інфантылізм. Вы з гэтым сутыкаліся?

– Не ведаю, што адбываецца з мужчынамі, але, магчыма, мы таксама вінаватыя ў з'яўленні цяплічных мужчын. Жанчыны народ нецярплівы. У адносінах ці проста ў бытавых рэчах мы чакаем нейкага ўчынку ад мужчыны. Чакаем месяц, другі, пяты... У выніку нічога не адбываецца, і мы робім усё самі. Чакаем нават лепш, чым зрабіў бы прадстаўнік моцнага полу. Зламалася машына? Паехала і самастойна дамовілася ў сэрвісе наконт рамонту. Трэба схадзіць па пакупкі? Пайшла сама і прыцягнула дзесяць пакетаў з ежай. У рэшце рэшт у жанчыны ўжо знікае неабходнасць у такім мужчыне. Не хачу вешаць цэтлікі, але ў гэтай сітуацыі ёсць доля і нашай віны.

– Вольга, праз некалькі дзён пасля шчырага танца на гродзенскай вуліцы інтэрнэт абляцела навіна, што вы застрахавалі свае ягадзіцы на 25 тысяч долараў...

– Мая сяброўка працуе страхавым агентам у Гродне. Яна даўно прапаноўвала застрахавацца ад няшчасных выпадкаў мне, дачцэ, мужу. У Беларусі нельга застрахаваць канкрэтную частку цела, напрыклад, толькі нагу ці руку. Можна скарыстацца страхаваннем жыцця і здароўя, што я і зрабіла. Гэта ўжо потым у інтэрнэце разышлося, што Воля Лета застрахавала задніцу на 25 тысяч долараў. Вядома, ніякай асобнай увагі я сваім ягадзіцам не надавала *(смяецца)*. Пасля страхоўкі мяне сталі параўноўваць з Джэніфер Лопес, якая застрахавалася больш як на 300 мільёнаў долараў. Я толькі пасмяялася з гэтых размоў...

Раман ВАСЮКОВІЧ.

Гродна.

ПРЫВАТНАЕ ЖЫЦЦЁ

Жарсці на Лысай гары

Як жонка Івана Навуменкі заасфальтавала дарогу? Чаму Шушкевіч дзяліў пісьменніцкія ўчасткі? Як на Лысую гару трапілі гарнітуры Радзівілаў? Жыхары пісьменніцкіх лецішчаў "Узгор'е-1" распавялі "Народнай Волі" тое, што не трапіла на старонкі знакамітай паэмы "Сказ пра Лысую гару".

Сціплае лецішча Анатоля Вярцінскага.

Побач з польскай мяжой

Вясной 1971 года ў беларускім самвыдаце з'явілася паэма "Сказ пра Лысую гару". Гісторыі пра тое, як айчынныя пісьменнікі будавалі сабе лецішчы, передавалася па руках нароўні з машынапісным тэкстам "Майстра і Маргарыты".

Назва паэмы была выбрана па двух прычынах. У 21 кіламетры ад Мінска знаходзіцца Лысая гара, другая па вышыні кропка ў Беларусі (са сваімі 342 метрамі яна ўсяго на тры метры саступае гары Дзяржынскай). Гара складзена марэнавымі суглінкамі. Схілы ўзвышша пакрыты лугамі, часткова – лесам або хмызняком. Напрыканцы 1960-х побач з гарой з'явіліся лецішчы беларускіх пісьменнікаў. Яны хацелі назваць свой кааператыў "Лысая гара", але іх апярэдзілі суседзі-будаўнікі, якія забралі назву для сваіх лецішчаў. Так на картах з'явіўся кааператыў "Узгор'е-1", а потым і "Узгор'е-2".

Дабрацца з Мінска да пісьменніцкіх лецішчаў не надта цяжка. Сядаеш ля станцыі метро "Каменная Горка" на адзін з прыгарадных аўтобусаў і ўжо праз 25–30 хвілін сыходзіш на прыпынку "Малая Валоўшчына". Дарэчы, побач з аднайменнай вёскай знаходзяцца доты. Менавіта тут да 1939 года праходзіла мяжа з Польшчай.

«Машэраў даў каманду – не чапаць пісьменнікаў»

Каб выдзеліць участкі, склікалі пісьменніцкі сход. Яго праводзіў пісьменнік **Станіслаў Пятровіч Шушкевіч**, бацька першага кіраўніка незалежнай Беларусі. *"Сабралі 52 заявы. А ўчасткаў было 87. Таму давалі надзелы нават родзічам. Не ўсе хацелі ўвязвацца ў будаўніцтва, пакуль не ўбачылі канчатковага выніку",* – расказвае 87-гадовы Гарольд Вольскі, сын вядомага драматурга, аўтара легендарнай п'есы "Несцерка". Праўда, пазней пісьменніцкі кааператыў нечакана павялічыўся. Да літаратараў далучылі ветэранаў партыі. Цяпер на "Узгор'і" 133 лецішчы.

Арганізатарам дазволілі першым выбраць сабе ўчасткі. Як згадвае Гарольд Вольскі, ён скарыстаўся такой магчымасцю і ўзяў лепшыя ўчасткі сабе і брату: *"Прыкладна на дзве соткі больш, чым у астатніх"*. Неўзабаве Вольскі прыехаў на поле ля Лысай гары і разам з землямерам падзяліў ўсю тэрыторыю. Другі раз ён павялічыў сваю тэрыторыю ўжо ў 1990-я, калі ішла прыватызацыя: *"Да нас прыйшоў ляснічы. Добра напаілі яго. Ён павесялеў і кажа: можаш пераставіць агароджу далей, да дарогі"*. Дарэчы, з участкам Гарольда Вольскага звязана яшчэ адна гісторыя. Як кажа мой суразмоўца, у 1940 годзе яго маці купіла сталовы гарнітур Радзівілаў, якія з'язджалі з віленскай кватэры ў Амерыку. Мэбля стаяла на лецішчы Вольскага, але ў 1994-м дом згарэў (цяпер гаспадар жыве ў будынку былой лазні). Выратаваць мэблю не атрымалася.

Напрыканцы 1960-х на будаўніцтва лецішчаў існавала шмат абмежаванняў. Забаранялася будаваць другі паверх, выкарыстоўваць цэглу і бярвёны (толькі дошкі). Участкі мусілі складаць не больш за 6 сотак. Як кажа Гарольд Вольскі, на адным з творчых сходаў пісьменнік **Мікола Гарулёў** паскардзіўся Машэраву. Той па-царску дазволіў: "Будуйцеся!" І даў каманду – не чапаць пісьменнікаў. Тыя ўзвялі двухпавярховыя лецішчы. *"Усе суседзі нам зайздросцілі"*, – згадвае Вольскі.

Без удзелу начальства не вырашаліся і іншыя пытанні. Напрыклад, **Іван Шамякін**, які якраз тады стаў старшынёй Вярхоўнага Савета БССР, наўпрост пайшоў да **Анатоля Андрэева**, міністра аўтамабільнага транспарту БССР. Дзякуючы яму па шашы, што ідзе праз Малую Валоўшчыну, сталі хадзіць аўтобусы. Гэтаксама праз Шамякіна вырашылася пытанне з аўталаўкай.

З песні слоў не выкінеш

У кааператыва з'явілася свая адміністрацыя. Старшынёй быў абраны пісьменнік **Сіла Гусеў**, які падчас Кастрычніцкай рэвалюцыі ўдзельнічаў у штурме Зімовага палаца. Як сцвярджае Вольскі, калі ў Мінску зносілі дом, Гусеў прыцягнуў адтуль канструкцыю ў выглядзе каўпака, з якога выходзіла труба. Яе Сіла выкарыстаў у якасці даху для прыбіральні. Не дзіва, што ў паэме "Сказ пра Лысую гару" з'явіліся наступныя радкі:

Ды ўсіх абставіў Сіла Гусеў:
Зрабіў кабіну – будзь здароў!
Пачырванець ажно прымусіў
Прафесароў і дактароў.

Ён форму ўзяў для туалета –
Што аж зайздросна
паглядзець:
Як ёсць касмічная ракета,
Вось-вось гатовая ўзляцець!

І гэтай формы сэнс быў ясны:
Заходзь, садзіся і ўключай!
Ну, а ці быў там змест
сучасны –
Ты ўжо, чытач, мне выбачай!

У паэме "Сказ пра Лысую гару" хапае падрабязнасцяў пра будаўніцтва лецішчаў. Што з іх праўда? Вось, напрыклад, досыць цікавы фрагмент:

Мікола-праведнік Аўрамчык
Якіхсьці хлопцаў прывалок –
Яны не дом яму, а храмчык
За тыдзень склалі да аблок.

Будаўнікоў тых незнаёмых –
Без намаганняў і турбот –
Ён адкрываў пасля імёны
У «Маладосці» цэлы год.

Аўтар намякае на пасаду Міколы Аўрамчыка (той узначальваў аддзел паэзіі часопіса «Маладосць»). Але гэты факт усяго толькі мастацкая фантазія Ведзьмака-Лысагорскага, – сцвярджае Гарольд Вольскі: *"Аўрамчыку дапамагалі землякі з Бабруйшчыны"*.

Яшчэ адзін прыклад мастацкай фантазіі – гісторыя пра **Алеся (Айзіка) Кучара:**

І кожны Кучару зайздросціў
І дэталёва ўспамінаў,
Як той у цырку па знаёмству
Браў угнаенне з-пад слана.

"Сам Кучар тут не жыў, – кажа Валерыя Навуменка. – *Тут была хата яго нявесткі Даларэс, якую ўсе клікалі Долкай"*.

Яшчэ адна гісторыя, гэтым разам рэальная, звязана з натуральнымі адходамі. "*Аднойчы я прыехаў на "Узгор'е" зімой,* – расказвае Гарольд Вольскі. – *Здалёк бачу: будуецца паэт* ***Кастусь Кірэенка.*** *Падыходжу, а ён нешта майструе. Пытаюся: "Косця, што робіш?" Той у адказ: "Разумееш, купіў памёту. Будую клямку, каб замок прычапіць, а то раскрадуць". Я падказаў хлопцам гэту гісторыю. Так і з'явіліся радкі:*

Адзін рэдактар меў удачу:
Купіць гаўна ён бочку змог.
Прыпёр упоцемку на дачу
І начапіў цяжкі замок.

Тады, на сорам чалавеку, –
Ад слаўных будняў убаку –
І ўзнік ганебны лозунг веку:
«Гаўно трымайце на замку!».

У рэшце рэшт усе пісьменнікі пабудаваліся і займелі ўласныя гаспадаркі. Крыху адстала толькі пісьменніца **Вера Палтаран**. У паэме адразу з'явіліся радкі:

Ва ўсіх дамы, ва ўсіх палеткі,
І толькі ў беднай Палтаран
Стаяў хляўчук, сядзелі кветкі,
Ляжаў нявораны дзірван.

Як кажа Ірына Александровіч, Палтаран была адзіная з жыхароў Лысай гары, хто пакрыўдзіўся на аўтараў паэмы. *"Які ж дзірван нявораны, калі ўжо ўсё зроблена!"* – абуралася яна. Ёй тлумачылі, што падчас напісання паэмы дзірван быў такі, таму з песні слоў не выкінеш.

Ласіны Рог, Астрэйкаў пляц

У 1970-я імкліва ішла русіфікацыя. Але на Лысай гары жыхары размаўлялі паміж сабой толькі па-беларуску. "*Памятаеце салон у Ганны Шэрэр з "Войны и мира"?* – запытвае Ірына Александровіч. – *Усе, хто туды трапляў, казалі толькі па-французску. Нешта такое назіралася і тут. Ніхто нікога не прымушаў, нікому нічога не загадваў. Так было прынята і заведзена"*.

Гаспадарчыя праблемы вырашалі пераважна жанчыны (пакуль мужчыны-пісьменнікі пісалі творы). Напрыклад, дарога, якая вяла ад прыпынку "Малая Валоўшчына" да "Узгор'я", знаходзілася ў жахлівым стане. Выйсце знайшла **Ядвіга Навуменка**, жонка пісьменніка. Яна сабрала грошы, прагаласавала на шашы і павярнула колькі самазвалаў (побач у Заслаўі былі кар'еры), якія засыпалі дарогу гравіем і каменьчыкамі, а потым выраўнялі грэйдарам. Таму гэты ўчастак называлі Ядзінай дарогай. Апроч таго, на лецішчах меліся Астрэйкаў пляц (там жыў паэт **Анатоль Астрэйка**), завулак Цвіркі (у гонар галоўнага рэдактара "Беларускага кнігазбору" **Кастуся Цвіркі**), Нехаёўка (у гонар пісьменніка **Рыгора Няхая**), Калачынскі тупік (тут жыў пісьменнік **Міхась Калачынскі**) і Ласіны Рог (у гонар паэтэсы **Еўдакіі Лось**).

Дарэчы, з **Рыгорам Няхаем** звязана камічная гісторыя. Падчас Другой сусветнай вайны ён выконваў заданні Галоўнага разведупраўлення Савецкай Арміі ў тыле немцаў. Не дзіва, што Няхай валодаў добрым нюхам. Як расказваў Гарольд Вольскі, *"Няхай заўжды ведаў пра ўсе падзеі дзякуючы свайму нюху. Аднойчы да мяне прыехаў акцёр Коласаўскага тэатра* ***Фёдар Шмакаў****. Толькі селі за стол, бяжыць Няхай. "Братка, як ты даведаўся, мы ж нікому не казалі?" – "А ў мяне антэны тут стаяць", – адказаў Няхай, паказваючы на нос"*.

Паміж сабой пісьменнікі маглі размаўляць на тэмы, на якія ў грамадстве было накладзена табу. Як згадвае Ірына Александровіч, пісьменнікі, бывала, раскладвалі вогнішча і вялі рэй да чатырох гадзін раніцы. **Алесь Звонак** і **Станіслаў Шушкевіч** расказвалі пра жахі 1937 года і плакалі. *"Пісьменнік Алесь Звонак, які дзесяць гадоў працаваў на Калыме, увесь час дзівіўся, што выжыў,* – кажа Александровіч. – *Настолькі там было лёгка памерці. Проста за нішто. У бойках, ад голаду, ад холаду. Ён расказваў гісторыі (цяпер добра вядомыя), як двое дамаўляліся збегчы і бралі з сабой трэцяга, каб яго з'есці. Або як мясцовае насельніцтва здавала зняволеных за бочку селядцоў"*.

РЭБУС

Хто аўтар «Сказа пра Лысую гару»?

Доўгі час аўтар паэмы заставаўся невядомы. Сам Францішак Вядзьмак-Лысагорскі пісаў у "Сказе пра Лысую гару":

Адкрыцця аўтара не зробіць –
Хоць зад натрэ да мазалёў –
Ні крот Сцяпан Александровіч,
Ні кротус Генус Кісялёў!

А гэта былі самыя аўтарытэтныя беларускія даследчыкі. Як сцвярджае **Ірына Александровіч**, яе бацька лічыў, што твор маглі разам напісаць паэты **Анатоль Астрэйка і Рыгор Няхай**. Магчыма, ім крыху дапамагаў **Анатоль Вялюгін.** Але пазней стала вядома, што аўтарства паэмы "Сказ пра Лысую гару" належыць **Нілу Гілевічу**.

ЦАНА ПЫТАННЯ

Колькі каштуюць лецішчы?

Сёлета адно з лецішчаў было выстаўлена на продаж. Гаспадары ацанілі сціплы аднапавярховы дом у 22 тысячы долараў. Пакупнік знайшоўся досыць хутка.

ПАЙМЕННА

Хто з пісьменнікаў жыве на Лысай гары?

На "Узгор'і" па-ранейшаму жывуць літаратуразнаўца **Дзмітрый Бугаёў**, паэт і дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га склікання **Анатоль Вярцінскі**, паэт і экс-старшыня Саюза пісьменнікаў **Васіль Зуёнак,** крытык **Алесь Яскевіч.** Надзвычай рэдка бывае **Мікола Аўрамчык.**

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПЕРЕД СОБЫТИЕМ

Позволительная роскошь

На Международном кинофестивале "Лістапад" покажут японское кино.

Его представит кинокомпании «Сётику», старейшая студия Японии, к своему 120-летию. Среди картин, которые покажут в белорусской столице, шедевры мастеров Акиры Куросавы, Ясудзиро Одзу, Сёхэй Имамуры, Кэндзи Мидзогути и других. Чтобы полноценно представить японский кинематограф, в Минск специально приедет историк кино Макико Камия. Она расскажет о самих фильмах и о том, как небольшая компания выросла в одну из крупнейших японских киностудий.

В Минске покажут семь картин, которые представляют разные жанры и школы. Среди них, например, фильм «Идиот» Акиры Куросавы по одноименному роману Ф.М.Достоевского. Будет возможность посмотреть и фильмы Кэндзи Мидзогути «Утамаро и пять его женщин», Сёхэя Имамуры «Мне отмщение и аз воздам». Авторы – ведущие режиссеры японского кинематографа, участники и обладатели наград крупнейших международных кинофестивалей в Венеции и Каннах.

Как прокомментировал директор программ игрового кино Игорь Сукманов, все фильмы будут демонстрироваться исключительно на кинопленке 35 мм, то есть в их первозданном качестве. Увидеть классическое кино в таком формате теперь почти непозволительная роскошь.

Ретроспектива проводится при участии Посольства Японии в Беларуси и Японского фонда.

Виктория ДРОЗД.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Туроператоры: «Таких низких цен на отдых в Украине больше не будет»

Белорусы боятся ехать в Украин, потому что «там же война!». Но почему же они покупают туры в Египет и Израиль, где война намного ближе к курортам? «Народная Воля» пообщалась с представителями некоторых туроператоров Минска, которые предлагают отдых в Украине и сейчас пытаются его возродить.

Один автобус в неделю

По словам специалистов, большой популярностью украинское направление пользовалось в 2013 году, до аннексии Крыма и антитеррористической операции на востоке Украины.

– 2013-й – это был пиковый год. Начиная с апреля и по октябрь мы ежедневно отправляли свои автобусы во Львов и Киев, – рассказывает специалист турагентства «Альтрус Тур» **Анна Погорелова**. – *Все направления раскупались очень хорошо. В 2014 году Украина сдала свои позиции.*

Правда, замдиректора туроператора «Подевюс» **Инесса Масловская** отмечает, что 2013-й нельзя считать показателем.

– В 2013-м народ хорошо жил, имел больше возможностей поехать на отдых за границу, – говорит Инесса Масловская. – *Тогда и конфликтов не было. А в 2014-м мы теряли по многим направлениям: Болгарию, например, потому что туристы отказывались ехать через Украину. А что касается нашей соседки, то разговор был об одном и том же: «Там война». Случались курьезы. Клиенты звонили и спрашивали, можно ли поехать в Затоку Одесской области через территорию России. А Затока с Россией не граничит.*

– Люди очень верят телевидению: только увидят, что где-то был выстрел, – сразу же идут возвраты билетов и отмены поездок, – жалуется **Анна Погорелова**.

Чтобы продемонстрировать, насколько непопулярным стал отдых в Украине, туроператоры приводят статистику. Если каждая турфирма в 2013 году самостоятельно отправляла из Минска автобусы в Одессу, Львов и Киев ежедневно, то в 2014-м, объединившись, им удавалось отправлять всего лишь один автобус – причем туристов собирали по всей Беларуси.

По словам туроператоров, в 2014 году потоки в Украину не просто сократились – белорусы вообще перестали туда ездить, страну посетило только 5% белорусских туристов от того числа, которое было зафиксировано в 2013-м.

В этом году число белорусов, желающих отдохнуть в Украине, стало больше. За январь–август 2015 года отдохнуло 35% от числа отдыхающих за этот же период в 2013 году.

– Сейчас турфирмы начинают восстанавливать экскурсионные туры во Львов и Киев. Но по сравнению с 2013-м это не потоки, – отмечает директор туристической компании «Алые паруса» **Татьяна Монич**. – *Наши постоянные клиенты, например, считают, что в Украине идет война, там, мол, не любят русских, негативно относятся к русскоговорящим. Их сложно убедить, что никаких русофобских настроений в Киеве нет. Как нет их и во Львове. И там, и там можно спокойно говорить на русском...*

С Крымом, по словам специалиста, ситуация не лучше. Автобусы отправляют на полуостров через территорию России, а там паромом – через Керченскую переправу. Это не только неудобно и требует больше времени, но и стоит дороже. Как отмечают в «Алых парусах», в Крым поездки сократились примерно на столько же, на сколько и по Украине в целом, несмотря на то, что полуостров подконтролен России.

Альтернативы дешевому отдыху в Украине нет

– Стоимость отдыха в Одесской области в этом году была смешная, – говорит Татьяна Монич. – *Жаль, что белорусы, которые хотели поехать к Черному морю, пройтись по Дерибасовской, отказались из-за каких-то страхов.*

Дело в том, что в этом году, чтобы возродить направление, многие белорусские туроператоры снижали цены, на уступки шли и партнеры в Украине. А обесценивание гривны сделало туры для белорусов еще доступнее. Так, в Затоку (Одесская область) самая дешевая путевка на 10 дней в пик сезона стоила 245 долларов США – это вместе с проживанием, питанием и расходами на дорогу.

– В основном едут белорусы с невысоким уровнем доходов, которым очень важно оздоровить детей. Много было студентов, которые просто хотели поехать на море, – отмечает Татьяна Монич.

– Таких низких цен в следующем сезоне уже не будет, – прогнозирует она и объясняют почему.

Летом пляжи в Одесской области были забиты под завязку, поскольку сами украинцы вместо Крыма переориентировались на пляжи Николаевской и Одесской областей. Такого сезона в Одесской области не было уже 20 лет...

– Из-за наплыва самих украинцев базы отдыха вынуждены были закупить двухъярусные кровати, поскольку не было мест, где расселить людей, – говорит директор «Алых парусов». – *Видя эту ситуацию, отели в середине лета подняли цены. В следующем году, думаю, тенденция сохранится.*

Всему виною слухи

Самой большой проблемой туроператоры называют слухи, которые распространяются в интернете и через СМИ в отношении Украины. Многие верят, что в Украине могут отобрать автомобиль, убить или ограбить.

– Самое интересное, что люди приходят и рассказывают: мол, от каких-то третьих лиц слышали, что в Украине если не изнасиловали кого-то, то ограбили, – говорит Татьяна Монич. – *При этом я не встречала никого, кто сам был бы свидетелем подобного. Я часто езжу по Украине, и сами украинцы в шоке от того, что о них думают белорусы. Там все живут обычной жизнью: отдыхают, ходят в рестораны, кино. Украинцы как были гостеприимным народом, так и остались. На русский язык они «не бросаются», всегда перестроятся и помогут.*

На сегодняшний день Украина остается самой доступной для белорусов страной для отдыха – здесь не нужна виза, нет языкового барьера, а цены по сравнению с другими странами в разы ниже.

Виталий АНДРОНИК.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 19 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.35 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.15 «Зона Х».
09.10 "Главный эфир".
10.05 «Клуб редакторов».
10.45, 20.00 «20 лет без любви». Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.45 «Мой папа летчик». Худ.фильм.
13.40, 15.40 «Отпечаток любви». Худ.фильм.
15.15, 18.40 «Новости региона».
17.40 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
23.55 «День спорта».
00.05 «Все и сразу». Худ.фильм.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 09.55, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05 «Орел и решка. Шопинг».
10.35 «Хортон». Мультфильм.
12.20, 17.55 «Баффи - истребительница вампиров». Сериал.
13.20 «Метод Фрейда». Сериал.
15.25 «Путешествия Гулливера». Худ.фильм.
17.00 «Перезагрузка».
19.05 «Не родись красивой». Сериал.
21.10 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
22.00 «КЕНО».
22.05 «Кости». Сериал.
23.05 «Репортер».
23.55 «Призраки». Сериал.
00.50 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 "Дабранак".
07.50, 11.55, 16.45, 00.10 "Калейдаскоп".
08.05 "Чартоўкі". Маст.фільм.
10.00 "Сто песень для Беларусі".
10.55 "Наперад у мінулае".
11.25, 21.00 "Размаўляем па-беларуску".
12.10 "Не бойся, я з табой!". Маст.фільм.
14.45 "Справы фамільныя".
15.10 "Балада пра Берынга і яго сяброў". Маст.фільм.
17.00 "Ноч Святога Лаўрэнція". Маст.фільм.
18.45 "На шляху ў Берлін". Маст.фільм.
20.10, 23.40 "Дыяблог".
20.40 "Калыханка".
21.35 "Цётка Маруся". Маст.фільм.
00.20 "Геапалітыка: свет за тыдзень".

Беларусь 5

07.20 Волейбол. Чемпионат Европы.
09.20 «Овертайм».
09.50 Футбол. Чемпионат Англии. «Челси»–«Астон Вилла».
11.45 Гандбол. Кубок ЕГФ. СКА (Минск, Беларусь) – «Волендам» (Нидерланды).
13.15 Баскетбол. «Цмокі-Мінск»–«Зенит» (Санкт-Петербург).
14.55, 21.30 Хоккей. КХЛ. «Металлург» (Новокузнецк) – «Динамо-Минск».
17.10 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
17.40 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
18.35 «Время футбола».
19.20, 23.25 «PRO спорт. Новости».
19.25 Волейбол. Кубок Победы.
23.55 Европейский покерный тур.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.05 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.55 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.10 «Наедине со всеми».
15.05, 16.20 «Время покажет».
16.50 «Давай поженимся!».
18.20 «Обратный отсчет».
18.55 «Жди меня».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Любовь в большом городе-2». Худ. фильм.
00.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Что происходит».
13.05 «Вся Россия».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.05, 20.55 «Склифосовский». Сериал.
22.00, 23.10 «Год в Тоскане». Сериал.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.05 «Акценты недели».
07.10, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.05 «Утро» с Юлией Высоцкой».
10.20 «Лолита».
11.20 «Лесник». Сериал.
13.20 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Едим дома».
14.20, 16.20 «Литейный». Сериал.
17.55 «Говорим и показываем».
19.40 «Дельта. Продолжение». Сериал.
23.10 «Анатомия дня».
23.50 «Шахта». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Дальние родственники».
10.40, 17.35 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50 «Пища богов».
14.45 «Такова судьба».
15.30 «Звездный ринг».
16.50 «Большой город».
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.00 «Неделя спорта».
23.30 «Одноклассники». Худ.фильм.
01.15 «Документальный проект».

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Беларусь сегодня».
09.30 «У реки два берега». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.20, 21.10 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.
16.20, 05.00 «Другой мир».
16.50, 05.30 «Земля. Территория загадок».
17.20, 02.20 «Я ему верю!». Сериал.
19.25 «Развод». Сериал.
22.05 «Слово за слово».
23.00 «Здравствуй и прощай». Худ.фильм.
00.30 «Главная тема».
00.40 «Ожерелье». Худ.фильм.
04.10 «По поводу».

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15, 22.00 «Сага о Форсайтах». Сериал.
12.10 «Линия жизни».
13.05, 17.35, 02.40 «Мировые сокровища культуры».
13.25 «Старец Паисий и я, стоящий вверх ногами». Худ.фильм.
14.50, 22.50 «Лукас Кранах Старший».
15.10 «Сочинение ко Дню Победы». Худ.фильм.
16.55 «Олег Ефремов. Хроника смутного времени».
17.50 «Мастера фортепианного искусства».
18.40 «Эрнест Резерфорд».
18.50 «Бунин».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Сати. Нескучная классика...».
20.45 «Правила жизни».
21.15 «Тем временем».
23.00 «Исторические путешествия Ивана Толстого».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Власть музыки. Семь нот между Богом и дьяволом».
00.35 «Кинескоп».
01.15 «Жорди Саваль. Мечты и сожаления». Концерт в Нарбонне (Франция).

Белсат

07.00, 11.10 "ПраСвет".
07.35, 11.50 "Зона "Свабоды".
08.10, 18.55 "Людскія справы".
08.45 "Два на два".
09.15 "Апошнія сакрэты Трэцяга Рэйха".
10.05 "Загадкі беларускай гісторыі": "Загадкі Лідскага замка".
10.20, 17.50 "Мова нанова: спадчына".
10.40 "Эксперт".
12.25 "Невядомая Беларусь": "Амерыканская мара па-беларуску". Дак.фільм.
13.00 "Паўднёвыя Курылы. Выспы забытых".
13.55, 22.35 "Кінаклуб": "Жыццё тае іншай".
14.10, 22.50 "Жыццё тае іншай". Маст.фільм.
15.50 "Сведкі: Друя".
16.05 "Mad Men. Утрапёныя-4". Серыял.
16.55 "Іспанія: змярканне караля". Дак.фільм.
18.10 "Над Нёмнам".
18.30, 19.30, 00.25 "Студыя "Белсат".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40, 02.10 "Асабісты капітал".
22.05, 02.35 "Зоры не спяць".

ВТОРНИК, 20 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, ...

...
23.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.

Беларусь 3

...
18.55 Хоккей. Кубок Беларуси.
21.40 Футбол.
00.00 Европейский покерный тур.

ОНТ

...
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.05, 20.55 «Склифосовский». Сериал.
22.00, 23.10 «Год в Тоскане». Сериал.

НТВ-Беларусь

...
14.35, 23.40 «Энигма». Сериал.
16.50 «Центральный регион».
18.35, 01.25 «Документальный проект».

Мир

...
14.50 «Тихо Браге».
15.10 «Георгий Семенов. Знак вечности».
15.50 «Кинескоп».

Россия Культура

...

Беларусь 2

...

Беларусь 5

...

РТР-Беларусь

...

СТВ

...

Белсат

...

СРЕДА, 21 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

...

Беларусь 2

...

Беларусь 3

...

Беларусь 5

...

ОНТ

...

РТР-Беларусь

...

НТВ-Беларусь

...

СТВ

...

Мир

...

Россия Культура

...
20.05 «Абсолютный слух».
20.45 «Правила жизни».
21.15 «Точные науки: в поисках истории».
22.00 «Линия жизни». 70 лет Никите Михалкову.
23.00 «Исторические путешествия Ивана Толстого».
23.45 «Худсовет».

Белсат

07.00, 08.00, 12.50, 13.50, 18.30, 19.30, 00.20 "Студыя "Белсат".
07.30, 13.20 "Рэпартэр".
10.10, 16.05 "Два на два".
10.45, 16.35 "Без рэтушы: Без права на жыццё". Рэпартаж.
11.05, 16.55 "Іспанія: змярканне караля". Дак.фільм.
12.00 "Над Нёмнам".
12.20 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
17.55 "Зоры не спяць".
18.55 "Асабісты капітал".
19.20 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
21.00 "Аб'ектыў".
21.40 "Маю права".
22.05 "54%".
22.25 "Людскія справы".
23.00 "Эксперт".
23.35 "Парадокс". Серыял.

ЧЕТВЕРГ, 22 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

...

Беларусь 2

...

Беларусь 3

...

Беларусь 5

...

ОНТ

...

НТВ-Беларусь

...

РТР-Беларусь

...

СТВ

...

Мир

...
16.20, 05.00 «Другой мир». Док.сериал.
16.50, 05.30 «Земля. Территория загадок».
17.20, 02.20 «Я ему верю!». Сериал.
21.10 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.

Россия Культура

...
18.40 «Герард Меркатор».
18.50 «Бунин».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Черные дыры. Белые пятна».
21.15 «Культурная революция».

Белсат

...

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

19 – 25 кастрычніка

МІНСК

ТЭАТРЫ

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы
20 – "Чайка".
21 – "Пінская шляхта".
23 – ***Міжнародны форум тэатральнага мастацтва «ТЕАРТ».*** "Как вам это понравится".
24 – "Паўлінка".
25 – "Другая сусветная".

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь
20 – "Турандот".
21, 23 – "Анюта".
22 – "Волшебная флейта".
24 – "Иоланта".
25 – "Паяцы".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
20 – "Мабыць?".
21 – "Раскіданае гняздо".
22 – "Кругі раю".
23 – "Сталіца Эраўнд".
24 – "Адамавы жарты".
25 – "Кантракт".

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
20 – "Идеальный муж".
21 – "Эдип".
22 – "Он и Она".
24, 25 – "Двенадцатая ночь".

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
19 – "Дубровский".
20 – "Голубая камея".
21 – "Подлинная история поручика Ржевского".
22 – "Щелкунчик".
23 – "Бабий бунт".
24 – ***Гастролі Даўгаўпілскага тэатра.*** "Казанова. Генриетта. Венеция".
25 – "Тайный брак (Граф Люксембург)".

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
20 – "Обыкновенная история".
21 – "Оркестр".
22 – "Любовь втроем".
23 – "Бардо".
24 – "Новый роман моего мужа".
25 – "Сон в летнюю ночь".

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
22, 23 – "Чаму старэюць людзі?..".
24 – "Волк и семеро козлят".
25 – "Малыш и Карлсон, который живет на крыше".

Беларускі паэтычны тэатр "Зніч"
19 – "Казачная торба".
21 – "Пяюць начлежнікі".

Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага гледача
22 – "Ліса і вінаград".
23 – "Сіняя птушка".
24 – "Дарога на Віфлеем".
25 – "Кот у ботах".

Тэатр-студыя кінаакцёра
19 – "Мастер и Маргарита".
20 – "Айседора. Танец любви".
21,22 – "Пигмалион".
23, 24 – "Хто смяецца апошнім".
25 – "№13".

Драматычны тэатр Беларускай Арміі
21 – "Рядовые".
22 – "Моцарт и Сальери".
24 – "Принцесса и солдат".

Сучасны мастацкі тэатр
24 – "Сон в летнюю ночь или Король Лир".
25 – "Фигаро.tut".

Маладзёжны тэатр эстрады
20 – Гала-канцэрт штогадовай дабрачыннай акцыі "Дарога дабрыні".
21 – "О чем молчат женщины".
22 – "Свадьба". Музычная шоу-праграма.

Новы драматычны тэатр
19 – "Не бойся быть счастливым".
20- "Трибунал".
21 – "Персидская сирень".
22 – "Я буду жить!".
23 – "Дамское танго".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы імя Ленінскага камсамола Беларусі
21 – "На дне".
22 – "Вечар".
23 – "Купер".

Брэсцкі абласны тэатр лялек
24 – "Приключения Касперля и Сеппеля".
25 – "Любопытный слоненок".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Я.Коласа
20 – "Вядзьмарка і Дыназаўрык" – 10.30, 12.00. "Што баліць?" – 19.00.
21 – "Да трэціх пеўняў".
22 – ***Гастролі Малдаўскага дзяржаўнага маладзёжнага тэатра "З вуліцы руж".*** "Женское счастье".
23 – ***Гастролі Малдаўскага дзяржаўнага маладзёжнага тэатра "З вуліцы руж".*** "Про любовь".
24 – "Леаніды не вернуцца на зямлю".
25 – "Шукаем тэнара".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр
20 – "Ён. Яна. Вайна".
21 – "Врата бессмертия".
22 – "За двумя зайцами".
23 – "Театр".
24 – "Мою жену зовут Морис".
25 – "На всякого мудреца довольно простоты".

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
22 – "Шинель".
23 – "Рождение".
25 – "Афинские вечера".

Гродзенскі абласны тэатр лялек
20, 21, 22, 23, 24 – "Вялікі змей".
25 – "Царевна-лягушка".

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр імя Дуніна-Марцінкевіча
20 – **Прэмьера!** "Последняя лента Креппа".
22 – "Не такой, как все".
23 – "Шикарная свадьба".
24 – "Сон в летнюю ночь".
25 – "Свои люди – сочтемся".

Магілёўскі абласны тэатр лялек
24 – "Волшебная кисть".
25 – "Сказка о солдате".
24, 25 – "Снежный цветок".

Белдзяржфілармонія

Вялікая зала
21 – "Віртуозы цымбалаў". ***Аляксандра Дзенісеня.***
22 – The Best. Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Рэспублікі Беларусь. ***Аляксандр Музыкантаў – Вячаслаў Бартноўскі.***
25 – ***Аляксандр Анісімаў, Дзмітрый Кахно*** і сімфанічны аркестр у нядзельнай праграме для дзяцей і дарослых «Пеця і воўк».

Малая зала імя Шырмы
23 – "Вечарыны класікі з "Класікам". Цыкл канцэртаў да 25-годдзя калектыву **"Класік-Авангард".**
25 – Лаўрэат міжнародных конкурсаў ***Аляксандр Палякоў*** (фартэпіяна).

Канцэртная зала "Мінск"
25 – Віктар Каліна «Стан душы».

Народная Воля
http://www.nv-online.info
16 КАСТРЫЧНІКА 2015 г.

ПЯТНИЦА, 23 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.55 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.25 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «20 лет без любви”. Сериал.
12.10 «Любовь не картошка». Сериал.
13.10 «День в большом городе».
14.00 «Думай, как женщина». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 00.25 «Черные кошки». Сериал.
16.35 «Чужое лицо». Сериал.
17.40, 21.45 «Сделано в Беларуси».
18.00 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
21.00 «Панорама».
22.05 «Два мгновения любви». Худ.фильм.
00.15 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.05 «Тэлебарометр».
09.05, 15.55 «Орел и решка. На краю света».
10.10 «Экстрасенсы-детективы». Док.цикл.
11.10 «Копейка в копейку».
12.00, 17.55 «Баффи – истребительница вампиров». Сериал.
13.00 «Кости». Сериал.
14.00 «Не родись красивой». Сериал.
17.00, 23.25 «Пин-код».
19.15 «Люди в черном-2». Худ.фильм.
20.30 «Тело человека».
21.10 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
00.15 «Репортер».
00.55 «Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

07.15 “Дабраранак”.
07.50, 10.35, 14.30, 19.15, 23.25 “Калейдаскоп”.
08.00 “Гісторыя аб прынцэсе-пастушцы і яе верным кані Фаладзе”. Маст.фільм.
09.20 “Ніхто замест цябе”. Маст.фільм.
10.50 “Восеньскія сны”. Маст.фільм.
12.10 “Ігар Дабралюбаў з сябрамі”.
13.05 “Я цябе абажаю”. Маст.фільм.
14.45 “Пасланне”. Маст.фільм.
17.35 Канцэрт Акадэмічнага ансамбля песні і танца Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь.
19.30 “Дэзерцір”. Маст.фільм.
20.40 “Калыханка”.
21.00, 22.55 “Камертон”.
21.30 “Увесь я”. Маст.фільм.

Беларусь 5

07.10, 15.30 Теннис. Турнир ВТА.
08.50 Футбол. Лига Европы УЕФА. “Вильярреал” (Испания) – “Динамо” (Минск, Беларусь).
10.45 Баскетбол. Единая лига ВТБ.
12.25, 20.40 Хоккей. КХЛ. «Адмирал» (Владивосток) – «Динамо-Минск».
14.40 «Селфи».
15.00 Гандбол. Лига чемпионов. Видеожурнал.
19.30, 00.10 «PRO-спорт. Новости».
19.35 «Пит-стоп».
20.05 «Мир английской премьер-лиги».
22.35 Современное пятиборье.
23.10 Футбол. Лига Европы УЕФА. Обзор тура.
00.20 Европейский покерный тур.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Фазенда».
11.55 «Модный приговор».
13.10 «Мужское/Женское».
14.05 «Учиться жить».
14.35 «Время покажет».
16.20 «Продлись, продлись очарованье…». Худ.фильм.
18.20 «Жди меня. Беларусь».
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Мой бизнес».
22.40 «Что? Где? Когда?» в Беларуси».
23.50 «Легенды. Live».
00.30 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.20, 11.30 «Утомленные солнцем-2. Цитадель». Худ.фильм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.30 «О самом главном».
15.30 «Прямой эфир».
17.30 «Тайны следствия». Сериал.
19.05, 21.00 «Склифосовский». Сериал.
22.00, 23.10 «Год в Тоскане». Сериал.
00.40 «КВН». ¼ финала Международной лиги.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.05 «Следствие вели…».
07.10, 08.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.05 «Утро» с Юлией Высоцкой».
10.20 «Лолита».
11.20 «Лесник». Сериал.
13.20 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
13.50 «Дело вкуса».
14.20, 16.20 «Литейный». Сериал.
17.55 «Говорим и показываем».
19.40 «Дельта». Сериал.
23.10 «Большинство».
00.20 «Дело темное».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Трудно быть мачо». Худ.фильм.
10.20 «Дальние родственники».
10.40, 17.35 «Званый ужин».
11.35 «Семейные драмы».
12.30 «Не ври мне!». Сериал.
13.50 «Пища богов».
14.45, 23.00 «Золотая медуза». Сериал.
16.50 «Зеленый огурец».
18.35 «Такова судьба».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Курьер». Худ.фильм.
22.05 «Смотреть всем!».
00.25 «Большая игра».
01.10 «Душевная кухня». Худ.фильм.

Мир

06.00 «180 минут».
09.00 «Любимые актеры».
09.30 «Дамы приглашают кавалеров». Худ. фильм.
11.00 «Отдам жену в хорошие руки». Худ. фильм.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.20 «Развод». Сериал.
15.00 «Дела семейные».
16.20, 16.50 «Секретные материалы».
17.20, 03.25 «Я ему верю!». Сериал.
19.25 «Следы апостолов». Сериал.
22.50 «Жестокий романс». Худ.фильм.
01.40 «Сердца четырех». Худ.фильм.
05.05 «По поводу».

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.20 «Убийцы выходят на дорогу». Худ. фильм.
11.30 «Ядерная любовь».
12.25 «Письма из провинции».
12.50 «Правила жизни».
13.25 «Дорога на Бали». Худ.фильм.
15.10 «Раздумья на Родине». Воспоминания Василия Белова.
15.40 «Черные дыры. Белые пятна».
16.20 «Звучание жизни». 110 лет со дня рождения Александра Мелик-Пашаева.
17.00, 01.40, 02.40 «Мировые сокровища культуры».
17.15 «Билет в Большой».
18.00 «Двенадцатая ночь». Худ.фильм.
19.45 «Смехоностальгия».
20.15, 01.55 «Искатели».
21.00 «Табор уходит в небо». Худ.фильм.
22.35 «Линия жизни».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Дом ветра». Худ.фильм.

Белсат

07.00, 08.00, 12.10, 13.15, 18.30, 19.30, 01.25 «Студыя “Белсат”.
07.30, 12.40 “Два на два”.
10.15, 15.30 “Рэпартэр”.
10.40, 15.55 “Відзьмо-невідзьмо”.
11.10 “Шахта №8”. Дак.фільм.
16.25 “Мова нанова: спадчына”.
16.45 “Норд-Ост. Тэатр смерці”. Дак.фільм.
18.05 “54%”.
18.55 “Маю права”.
19.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.40 “ПраСвет”.
22.20 “Дзеці 404”. Дак.фільм.
23.40 “Скрадзеныя вочы”. Маст.фільм.

СУББОТА, 24 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

07.25 “Існасць”.
07.50 «Тариф «Счастливая семья». Худ. фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.40, 23.35 «Как выйти замуж за миллионера-2». Сериал.
10.45 «50 рецептов первого».
11.20 «Дача».
12.10 «Здоровье».
12.50 «Terra incognita. Беларусь неизвестная».
13.30 «Выход есть».
14.05, 00.40 «Семейные мелодрамы-5».
15.15 «Краіна».
15.45 «Два мгновения любви». Худ.фильм.
17.35 «Испытание верностью». Худ.фильм.
21.00 «Панорама».
21.40 «Любовь из пробирки». Худ.фильм.
00.30 «День спорта».

Беларусь 2

06.50, 10.55 «Друзья ангелов». Мультсериал.
07.25 «Научное шоу профессора Открывашкина».
09.55 «Моя прекрасная няня». Сериал.
10.00 «Азбука вкуса».
10.35 «Приключения Дино».
12.10 «Копейка в копейку».
12.45 «Счастливы вместе». Сериал.
14.35 «Орел и решка. Шопинг».
15.40 «Терминатор: да придет спаситель». Худ.фильм.
17.45 «Битва экстрасенсов. Третья мировая».
19.50 «Понаехали».
21.05 «Тэлебарометр».
21.10 «Голая правда». Худ.фильм.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.15 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
00.15 «Баффи – истребительница вампиров». Сериал.

Беларусь 3

07.55, 14.10, 17.40, 23.45 “Калейдаскоп”.
08.05, 16.25 “Трыццаць тры”. Маст.фільм.
09.20 “Размаўляем па-беларуску”.
09.55 “Застаюся з вамі”. Маст.фільм.
11.00, 13.15, 13.45 “Масква–Мінск. Кінатранзіт”.
11.25 “Узыходжанне”. Маст.фільм.
14.25 “Чорная магія, ці Спатканне з д’яблам”. Маст.фільм.
16.00 “Камертон”.
17.50 “Знахар”. Маст.фільм.
20.00 “Лі Харві Освальд і КДБ”. Дак.фільм.
20.40 “Калыханка”.
21.00 “Дазвольце расказаць”.
21.15 “Лэдзі Караліна Лэм”. Маст.фільм.
23.05 “Подых струн”.

Беларусь 5

07.35, 15.05 Теннис. Турнир ВТА.
09.40 Хоккей. КХЛ. «Адмирал» (Владивосток) – «Динамо-Минск».
11.30 «Мир английской премьер-лиги».
12.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. Обзор тура.
12.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси.
16.55 «Пит-стоп».
17.25 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
17.55 Гандбол. Лига чемпионов. «БГК им. Мешкова» (Беларусь) – «Порту» (Португалия).
19.25, 22.00 Футбол. Чемпионат Англии.
21.30 Современное пятиборье.
23.55 «PRO-спорт. Новости».
00.05 Европейский покерный тур.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.30 «Смак».
11.10 «Никита Михалков. Чужой среди своих».
12.10 «Умницы и умники».
12.55 «Автобус».
13.25 «Неоконченная пьеса для механического пианино». Худ.фильм.
15.10 «Следствие покажет».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.05 «Серафима прекрасная». Сериал.
21.05 «Сегодня вечером».
22.40 «Мой сводный брат Франкенштейн». Худ.фильм.
00.40 «Безумное свидание». Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.35 «Наследница». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Правила движения».
12.00 «Это моя мама».
12.45, 14.15 «Внимание! Всем постам…». Худ. фильм.
14.35 «Алиби – надежда, алиби – любовь». Худ.фильм.
16.20 «Владимир Крючков. Последний председатель».
17.10 «Куда уходит любовь». Худ.фильм.
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.40 «Главная сцена».
23.10 «Год в Тоскане». Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “Астропрогноз”.
06.05, 08.20 «Адвокат». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Врачебные тайны плюс».
09.25 «Дело вкуса».
10.25 «Главная дорога».
11.00 «Кулинарный поединок».
11.55 «Квартирный вопрос».
13.20 «Я худею!».
14.15, 16.20 «Час Волкова». Сериал.
18.10 «Следствие вели…».
19.00 «Центральное телевидение».
20.00 «Новые русские сенсации».
20.55 «50 оттенков. Белова».
21.50 «Ты не поверишь!».
22.50 «Время Г» с Вадимом Галыгиным».
23.30 «Нокаут». Худ.фильм.

СТВ

06.45 «Курьер». Худ.фильм.
08.20 «Тайны мира».
09.15 «Секретные территории».
11.00 «Минск и минчане».
11.40 «Солдаты-5». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40, 00.45 «Набережная туманов». Худ. фильм.
15.25 «Зеленый огурец».
15.50 «Большой город».
16.40 «Наше дело».
16.55 Концерт Михаила Задорнова.
17.50 «Невезучие». Худ.фильм.
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Троя». Худ.фильм.
22.55 «Великие тайны Вселенной».
02.15 «Документальный проект».

Мир

06.00, 08.40 Мультфильмы.
08.10 «Союзники».
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30, 05.25 «Нет проблем».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Сделано в СССР».
10.45 «Жестокий романс». Худ.фильм.
13.20 «Королевский роман». Худ.фильм.
16.15 «Школа выживания от одинокой женщины с тремя детьми в условиях кризиса». Сериал.
18.15 «Склифосовский». Сериал.
00.25 «Культпросвет».
01.10 «Диаспоры».
01.40 «Валландер». Сериал.
04.30 «По поводу».

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Библейский сюжет».
10.35 «Двенадцатая ночь». Худ.фильм.
12.00 «Георгий Вицин».
12.45 «Большая семья».
13.40 «Пряничный домик».
14.10 «На этой неделе… 100 лет назад. Нефронтовые заметки».
14.40 «Мнимый больной». Спектакль.
17.00 «Новости культуры».
17.30 «Православие в Болгарии».
18.10 «Романтика романса».
19.05 «Выдающиеся писатели России. Леонид Леонов». Вечер в МГУ. Запись 1978 года.
20.20 «Пять вечеров». Худ.фильм.
22.00 «Никита Михалков». Творческий вечер в Московском международном Доме музыки.
23.30 «Похитители велосипедов». Худ. фильм.
01.05 «Рекордсмены из мира животных».
01.55 «Искатели».
02.40 «Мировые сокровища культуры».

Белсат

07.00, 08.00, 01.35 “Студыя “Белсат”.
07.25 “Маю права”.
07.45 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
10.10 “Прыгоды і паходы”. Мультсерыял.
10.15 “Цюхця, што ты за стварэнне?!”. Мультсерыял.
10.25 “Між намі, буслямі”. Мультсерыял.
10.50 “Машына змен”. Серыял.
11.20 “Рок па вакацыях-2008”.
12.05 “Два на два”.
12.35 “Асабісты капітал”.
12.55 “Скрадзеныя вочы”. Маст.фільм.
14.45, 01.50 “ПраСвет”.
15.20 “Дзеці 404”. Дак.фільм.
16.40 “Рэпартэр”.
17.05 “Беларусы ў Польшчы”.
17.20 “Mad Men. Утрапёныя-4”. Серыял.
18.10 “Ратаўнікі”. Серыял.
18.55 “Загадкі беларускай гісторыі: загадкі Лаўрышаўскага манастыра”.
19.05 “Апошнія сакрэты Трэцяга Рэйха”. Дак. серыял.
20.00 “Зона “Свабоды”.
20.35“Мова нанова: грошы”.
21.00 “Аб’ектыў”.
21.10 “Форум”.
21.55 “Невядомая Беларусь”: “Кантрабандысты”. Дак.фільм.
22.30 “І помста прыйдзе”. Маст.фільм.
00.35 “Відзьмо-невідзьмо”.
01.00 “Зоры не спяць”.

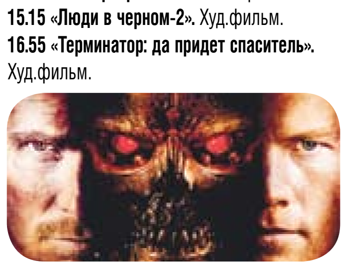
ВОСКРЕСЕНЬЕ, 25 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

07.15 «Любовь из пробирки». Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.40, 00.45 «Как выйти замуж за миллионера-2». Сериал.
10.40 «50 рецептов первого».
11.20 «XXL WOMAN TV».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Зона Х».
13.05 «Наши».
13.40 «Коробка передач».
14.15 «Вокруг планеты».
15.15 «Твой город».
15.30 «Тариф «Счастливая семья». Худ. фильм.
17.20 «Куклы». Худ.фильм.
21.00 «Главный эфир».
21.55 «Клуб редакторов».
22.35 «Навіны надвор’я».
22.55 «Петрович». Худ.фильм.

Беларусь 2

07.05 «Друзья ангелов». Мультсериал.
08.20 «Счастливы вместе». Сериал.
10.05 «Орел и решка. Неизвестная Европа».
11.05, 23.25 «Хочу в телевизор!».
11.15, 20.05 «Тэлебарометр».
11.20 «Ваше лото».
11.50 «Пятерочка».
12.05 «Разрушители мифов».
13.05 «Моя прекрасная няня». Сериал.
15.15 «Люди в черном-2». Худ.фильм.
16.55 «Терминатор: да придет спаситель». Худ.фильм.

19.15 “Суперлото”.
20.40 “Кипяток”.
21.10 “Метод Фрейда”. Сериал.
22.00 “Спортлото 5 из 36”, “КЕНО”.
23.30 «Призраки». Сериал.
00.35 “Всемогущие Джонсоны». Сериал.

Беларусь 3

08.00, 11.45, 14.00, 15.35, 00.35 “Калейдаскоп”.
08.10, 22.30 “Нестар Бурма”. Серыял.
09.40 “Знахар”. Маст.фільм.
11.55 “Подых струн”.
12.40 “Наперад у мінулае”.
13.05 “Сто песень для Беларусі”.
14.10 “Справы фамільныя”.
14.40 “Музеі Беларусі”.
15.05 “Вялікая музыка для Вялікай Брытаніі”.
15.45 “Увесь я”. Маст.фільм.
17.15 “Ты – мая мелодыя”.
18.55 “Георг”. Маст.фільм.
20.40 “Калыханка”.
21.00 “Юбілейны вернісаж Ільі Рэзніка”. Творчы вечар.
23.55 “Лі Харві Освальд і КДБ”. Дак.фільм.

Беларусь 5

07.25 Теннис. Турнир ВТА. Кубок Кремля. Финал.
09.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
10.00, 21.45 Теннис. Итоговый турнир ВТА. Сингапур.
12.05 Гандбол. Лига чемпионов. “БГК им. Мешкова” (Беларусь) – «Порту» (Португалия).
13.35 «Хоккей для всех».
14.20 «Овертайм».
14.55 Футбол. Чемпионат Беларуси.
17.00, 19.10, 23.55 Футбол. Чемпионат Англии.
21.10 Современное пятиборье. Кубок мира.
23.45 «PRO-спорт. Новости».

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.40 «Фазенда».
11.15 «Брейн-ринг».
12.35 «Вмете с дельфинами».
14.20, 16.20 «Как украсть миллион». Худ. фильм.
16.15 «Новости спорта».
17.00 «Точь-в-точь».
20.00 «Контуры».
21.05 «Голос».
23.20 «Что? Где? Когда?».
00.25 «Метод». Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00, 14.15 «ХА!». Маленькие комедии.
07.30 «Сила веры». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.15 «Сам себе режиссер».
12.05 «Смехопанорама».
12.40 «Утренняя почта».
13.20 «Вся Россия».
14.50 «Золото инков».
15.50 «Смеяться разрешается».
18.00 «Евгений Петросян. «Улыбка длиною в жизнь». К 70-летию артиста.
21.30 «Что происходит».
22.30 «В тесноте, да не в обиде». Худ.фильм.
00.30 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.05 «Астропрогноз».
06.10, 08.20 «Адвокат». Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Врачебные тайны плюс».
09.25 «Едим дома».
10.25 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.50 «Дачный ответ».
13.20, 16.20 «Час Волкова». Сериал.
17.05 «Следствие ведут…».
18.00 «Акценты недели».
18.55 «Точка».
20.00 «Ментовские войны». Сериал.
23.20 «Пропаганда».
23.50 «Афганистан. Опиум для народов».

СТВ

06.00 «Афромосквич». Сериал.
06.50 «Добро пожаловаться».
07.10, 16.50 «Автопанорама».
07.35 «Троя». Худ.фильм.
10.15 «Чистая работа».
11.00 «Большой завтрак».
11.40 «Солдаты-6». Сериал.
13.30, 16.30 «24 часа».
13.40, 00.10 «Алый первоцвет». Худ.фильм.
16.00 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
20.25 «Груз». Худ.фильм.
22.20 «Званый ужин».
00.25 «Документальный проект».

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 Мультфильмы.
08.35 «Знаем русский».
09.30 «С миру по нитке».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Почему я?».
10.45 «Следы апостолов». Сериал.
14.30 «Дамы приглашают кавалеров». Худ. фильм.
16.15, 22.00 «Александровский сад». Сериал.
21.00 «Вместе».
01.00 «Валландер». Сериал.
03.40 «Королевский роман». Худ.фильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Пять вечеров». Худ.фильм.
12.15 «Легенды мирового кино».
12.45 «Россия, любовь моя!».
13.10 «Кто там…».
13.40 «Рекордсмены из мира животных».
14.30 «Что делать?».
15.20 «Гении и злодеи».
15.50 Государственный академический ансамбль песни и пляски донских казаков им.Анатолия Квасова. Концерт в Государственном Кремлевском дворце.
16.50 «Пешком…».
17.20 «Старомодная комедия». Худ.фильм.
18.50 «Алиса Фрейндлих. Нет объяснения у чуда».
19.30 «100 лет после детства».
19.45 «Судьба барабанщика». Худ.фильм.
21.15, 01.55 «Искатели».
22.00 «Поэты в Переделкине».
23.35 «Турандот». Опера.
02.40 «Мировые сокровища культуры».

Белсат

08.00 “Студыя “Белсат”.
08.10, 13.35 “ПраСвет”.
08.50, 12.00 “Прыгоды і паходы”. Мультсерыял.
08.55, 12.10 “Цюхця, што ты за стварэнне?!”. Мультсерыял.
09.05, 12.15 “Між намі, буслямі”. Мультсерыял.
09.30, 15.35 “Зона “Свабоды”.
10.10 “Маю права”.
10.30 “Беларусы ў Польшчы”.
10.50 “Два на два”.
11.20 “Рэпартэр”.
11.50 “Загадкі беларускай гісторыі: загадкі Лаўрышаўскага манастыра”.
12.45 “Машына змен”. Серыял.
13.15 “Мова нанова”.
14.15 “Апошнія сакрэты Трэцяга Рэйха”. Дак.серыял.
15.05 “Відзьмо-невідзьмо”.
16.10 “Форум”.
16.55 “І помста прыйдзе”. Маст.фільм.
18.55 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
19.25 “Кішынёў ад золку да змяркання”. Дак.фільм.
20.10 “Невядомая Беларусь”: “Кантрабандысты”. Дак.фільм.
20.45 “Сведкі: тутэйшыя”.
21.00 “Эксперт”.
21.30 “Пад каўпаком”. Дак.фільм.
22.50 “Кінаклуб”: “Багі і пачвары”.
23.00 “Багі і пачвары”. Маст.фільм.
00.45 “Mad Men. Утрапёныя-4”. Серыял.
01.45 “Новая Зямля: Архіпелаг страху”.

ЧУЛІ?

Квіток на матч «Барселона»–БАТЭ можна набыць за 39 еўра

Балельшчыкі, якія збіраюцца на матч Лігі чэмпіёнаў у Барселону, могуць набыць квіткі ў барысаўскім клубе.

Нагадаем, што 20 кастрычніка барысаўскі БАТЭ згуляе на “Барысаў-Арэне” матч групавога этапу футбольнай Лігі чэмпіёнаў са славутай “Барселонай”.

Квіткі на гэту гульню каштуюць ад 600.000 да 1.600.000 рублёў, але іх даўно ўжо няма ў продажы.

А 4 лістапада пройдзе матч у адказ у Барселоне, і тым балельшчыкам, якія вырашаць падтрымаць каманду ў Іспаніі, клуб прапануе паслугі ў набыцці квіткоў. Кошт білета – 39 еўра.

Праўда, у клубе звяртаюць увагу, што яны толькі прымаюць заяўкі на квіткі, але не арганізоўваюць туры на паядынак у Барселоне.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Аценілі

За золата і бронзу на чэмпіянаце свету па лёгкай атлетыцы беларускія лёгкаатлеты атрымалі “капейкі”.

Беларуская федэрацыя лёгкай атлетыкі пералічыла **Марыне Арзамасавай** *(на фота)* і яе трэнеру па 20 мільёнаў рублёў за выступленне на чэмпіянаце свету, які не так даўно прайшоў у Кітаі.

Аліна Талай са сваім трэнерам атрымалі па 10 мільёнаў рублёў, паведамляе тэлеканал «Беларусь-1».

Нагадаем, Арзамасава стала чэмпіёнкай свету ў бегу на дыстанцыі 800 метраў. Аліна Талай выйграла бронзавы медаль у бегу на 100 метраў з бар’ерамі.

Калі ўлічваць, што хакеісты таго ж мінскага “Дынама”, якія пакуль нічога вартага не дасягнулі, атрымліваюць тысячы (калі не дзясяткі тысяч) долараў у месяц, то 1100 долараў за золата лёгкаатлетычнага чэмпіянату свету – гэта проста смех! Няўжо на хакеістаў спонсары знаходзяцца, а тут няма? Тады не ганьбавалі б сябе наогул з такімі ганарарамі.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПРЭМ’ЕРА ПЕСНІ

«На трох мовах, як на адной»

Naka прэзентавала антываенны кліп “Пра любоў” .

Ён быў паказаны ў трох краінах, якія маюць найбольшае дачыненне да канфлікту на Данбасе, – Украіне, Расіі і Беларусі. На Радзіме гурта кліп прэзентаваны на буйнейшым інтэрнэт-партале tut.by і тэлеканале АНТ, ва Украіне – на тэлеканале A-One, у Расіі – на тэлеканале “Дождж”. Песню на трох мовах на словы і музыку вядомай беларускай актрысы **Насты Шпакоўскай** выканалі разам з гуртом **Святлана Бень** з «Серебряной свадьбы» і **Ганна Хітрык** з гурта Sounduk.

Трэк быў напісаны лідарам калектыву ўзімку, быў перакладзены на ўсходнеславянскія мовы беларускім паэтам **Андрэем Хадановічам** і ўкраінскай журналісткай **Дашай Кветкінай** з Марыупаля. Над відэаверсіяй песні працавалі рэжысёр **Арцём Лобач**, аператар **Аляксандр Алейнікаў** і мастак **Наста Шостак**.

Дарэчы, **5 снежня** ў Мінску ў клубе **Graffiti** пройдзе сольны канцэрт **Naka piano**.

СКАНДАЛ?

Королева Испании нарушила дресс-код на официальном мероприятии

43-летняя Летисия считается одной из самых красивых монарших особ планеты. Супруга Филиппа VI давно числится в списке икон стиля и образцов для подражания. Впрочем, смелые наряды прекрасной королевы (в прошлом – тележурналистки) далеко не всегда приходятся по вкусу чопорной испанской знати. Вот и последний выход Летисии в свет дал повод для пересудов и косых взглядов грандов и грандесс.

Как сообщает Daily Mail, скандал при испанском дворе вызвал наряд, в котором супруга короля появилась на вручении премии Luis Carandell Award 2015. Для церемонии Летисия выбрала очаровательное белое мини-платье, которое она скомбинировала с черным пальто и черными туфлями-лодочками – сдержанно и со вкусом. В свои годы Летисия может похвастаться идеальной фигурой и красивыми ногами, так что наряд очень шел ей. Однако длина платья возмутила общественность – испанские аристократы посчитали наряд слишком коротким для официальной церемонии. Летисии так же поставили в вину то, что она появилась в темных колготках, тогда как королевский дресс-код предписывает первым леди носить исключительно чулки телесного цвета.

Впрочем, у красавицы Летисии нашлось немало сторонников: поклонники королевы принялись защищать ее в соцсетях, уверяя, что «не длина юбки определяет королевскую особу». Модные критики и вовсе назвали испанку самой современной королевой.

Летисия Ортис всегда ломала традиции и каноны католической Испании. Начать хотя бы с того, что она стала первой в истории страны претенденткой на королевский трон, не принадлежащей к аристократии. К тому же до того, как она встретила Филиппа, Летисия уже успела побывать замужем. 7 августа 1999 года Летисия вышла замуж за Алонсо Герреро Переса, своего школьного учителя литературы, с которым она встречалась 10 лет. Брак был зарегистрирован только в мэрии и закончился разводом в 2000 году.

Поскольку пара не венчалась, католическая церковь не стала препятствовать браку журналистки с наследным принцем. В августе 2003 года Летисия стала ведущей ежедневной вечерней программы новостей Telediario на телеканале TVE. А через несколько месяцев, 1 ноября 2003 года абсолютно неожиданно для всех королевский дворец объявил о грядущей помолвке телеведущей и принца Астурийского Фелипе. Свадьба состоялась 22 мая 2004 года в кафедральном соборе Мадрида. У пары две дочери: Леонор и София.

УСМІХНІЦЕСЯ!

Жонка і муж вяртаюцца з розных курортаў. Ноч. Спальня. Раптам жонка ўскоквае і крычыць спрасонку:
– Ой! Муж прыйшоў!
Муж (ужо з-пад ложка):
– Дзе ён?!

* * *

Пасля трохгадзіннай паездкі з бландзінкай аўтанавігатар раздражнёна спытаў: «Ну і дзе мы?»

* * *

15 дзяцей з шматдзетнай сям’і ўгаварылі бацьку зголіць нарэшце вусы, якія зводзяць з розуму іх матку...

* * *

Разумны хлопец не дае дзяўчыне нагоды, каб пакрыўдзіцца. Але разумнай дзяўчыне, каб пакрыўдзіцца, нагода не патрэбна.

* * *

– Вось я ў амерыканскім фільме бачыла, як герой рассыпаў па падлозе спальні апельсіны, а ложак услаў пялёсткамі руж.
– Дык у іх у Каліфорніі апельсіны танней, чым у нас бульба, і ружы таксама. Хочаш, мех бульбы па падлозе раскачаю?

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 15081

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 15.10.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25450 экз. Заказ №4019.